

**HELYI
ESÉLYEGYENLŐSÉGI
PROGRAM**

KÖRÖM KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

2013.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	9
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	75
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	79
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	86
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	87
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	88
1. A HEP IT részletei	88
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	88
A beavatkozások megvalósítói.....	89
Jövőképünk	90
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	91
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	92
3. Megvalósítás.....	107
A megvalósítás előkészítése.....	107
A megvalósítás folyamata.....	107
Monitoring és visszacsatolás.....	109
Nyilvánosság.....	109
Érvényesülés, módosítás	111
4. Elfogadás módja és dátuma.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Bevezetés

Köröm Község Esélyegyenlőségi Programja Magyarország Alaptörvénye, az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló többször módosított 2003. évi CXXV. törvény, valamint a Köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény / A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény értelmében, azok rendelkezéseinek megfelelően, valamint a hozzájuk kapcsolódó végrehajtási rendeletek figyelembe vételével készült. Az esélyegyenlőségi törvény értelmében a helyi önkormányzatnak, valamint többcélú kistérség társulásnak öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programmal kell rendelkeznie.

Az esélyegyenlőségi program megléte feltétele annak, hogy a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás bármely hazai vagy európai uniós támogatásban részesülhessen. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére. Az Európai Unió, valamint a hazai elvárások alapján a települések, járások, megyék feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Köröm Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település bemutatása

Köröm község bemutatása, földrajzi elhelyezkedése

Köröm község Borsod-Abaúj-Zemplén megye délkeleti részén fekszik, a Sajó bal partján, a **Sajó** és a **Hernád** összefolyásánál, **Miskolctól**, a megyeszékhelytől mindössze **30 km**-re délkeletre.

Köröm község közúton több útirányból is megközelíthető: Miskolc-Felsőzsolca-Kesznyéten útvonalon és Miskolc-Tiszaújváros viszonylatú 35-ös főútról, Muhi irányából, a Sajó kompján átkelve, másodrendű úton. Vasútvonal nem szeli át a községet. Legközelebbi vasútállomás Hernádnémetiben található.

A Sajó-Hernád sík település, a folyó hordaléka építi fel a határát, amely enyhén hullámos síkság, anyaga főként kavicsos üledék. Éghajlata mérsékelt meleg, száraz. A Sajón és a Hernádon általában tavasszal és kora nyáron vonul le az árvíz. Növényzete a tiszántúli és a bükkfi flórajárásoknak megfelelő. A művelés alá vont földek agyagos, vályogos összetételűek, ezek elsősorban szántóföldként hasznosíthatók, de jelentős a rétek és legelők aránya.

Köröm község neve már a honfoglalás idejében ismeretes volt. Hajdan Borsod vármegyéhez tartozott, amikor is a neve **Kerem** volt. **Köröm** községet az oklevelek csak **1387-ben** említik először, abból az alkalomból, hogy akkori birtokosa, Ónodi Czudar Jakab a sajládi pálosoknak adományozta körömi birtoka felét, de a település valószínűleg sokkal korábbi eredetű. Már a XIII. században is létezhetett, mert a hagyomány szerint a **Muhi** csata idején itt híd állt a Sajón, amelyet **IV. Béla** vitézei védtek utolsó leheletükig a tatár támadásokkal szemben. Maga a község is elpusztult a tatárjárás idején. A pálosok is hidat vertek a folyón, amely azért volt fontos, mert Nyékládháza felől rajta keresztül vezetett az út Szerencs felé, onnan pedig Tokaj, Patak és Kassa irányába. A híd a küzdelmes századok során elpusztult, mert 1598-ban már csak komp járt a Sajón, s a falu lakói révészkedéssel foglalkoztak, akik a pálosok számára szedték a vámot az átkelésért. Ugyancsak a pálosok építették a barokk stílusú katolikus templomot 1729-ben, valamint 1747-49-ben a ma is álló vendégfogadót az átutazó szerzetesek, nemesek és polgárok számára. A török hódoltság idején elnéptelenedett a falu, de a XVII. században újra benépesült.

A török alatt elnéptelenedett birtokukra a szerzetesek Felvidékről és Kárpátaljáról hoztak telepeseket. 1849-ben a magyar szabadságharc csapatai és az orosz cári hadsereg közötti ütközet zajlott le a község határában. A világháborúban 72 polgára vett részt, akik közül 32-en hősi halált haltak. A Sajó áradásai sok kárt okoztak a településnek. A község helyzete jelenleg igen nehéznek mondható.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	1338	
2008	1365	102%
2009	1374	101%
2010	1379	100%
2011	1388	101%
2012	1448	104%
2013	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

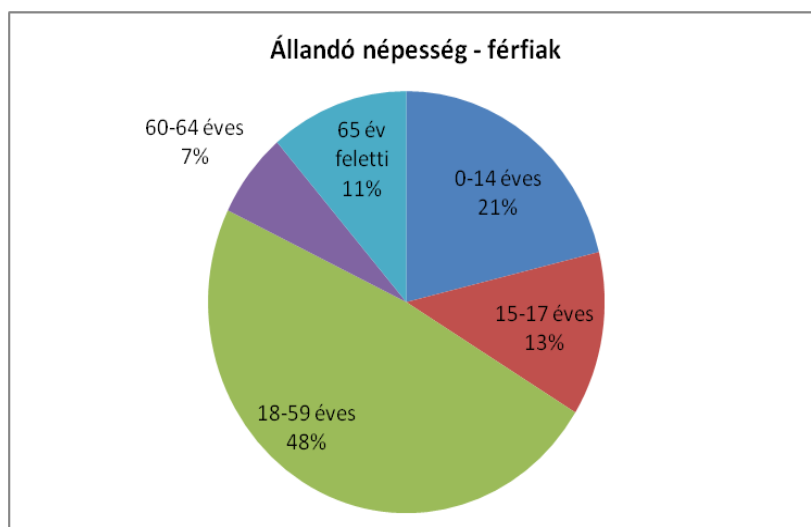
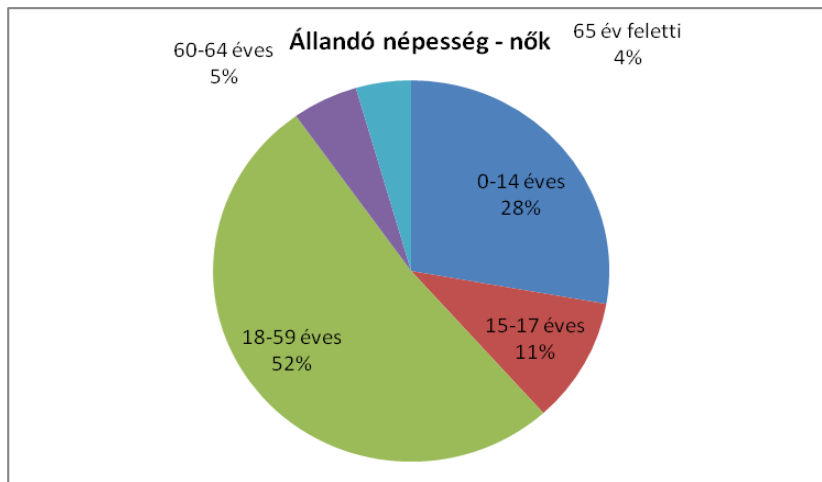

A táblázat alapján megállapítható, hogy településünkön a lakónépesség száma emelkedik. Tehát az elöregedés nem jellemző a településre.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	689	759	1448	48%	52%
0-2 évesek			132		
0-14 éves	191	133	324	59%	41%
15-17 éves	73	79	152	48%	52%
18-59 éves	356	304	660	54%	46%
60-64 éves	37	41	78	47%	53%
65 év feletti	31	71	102	30%	70%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

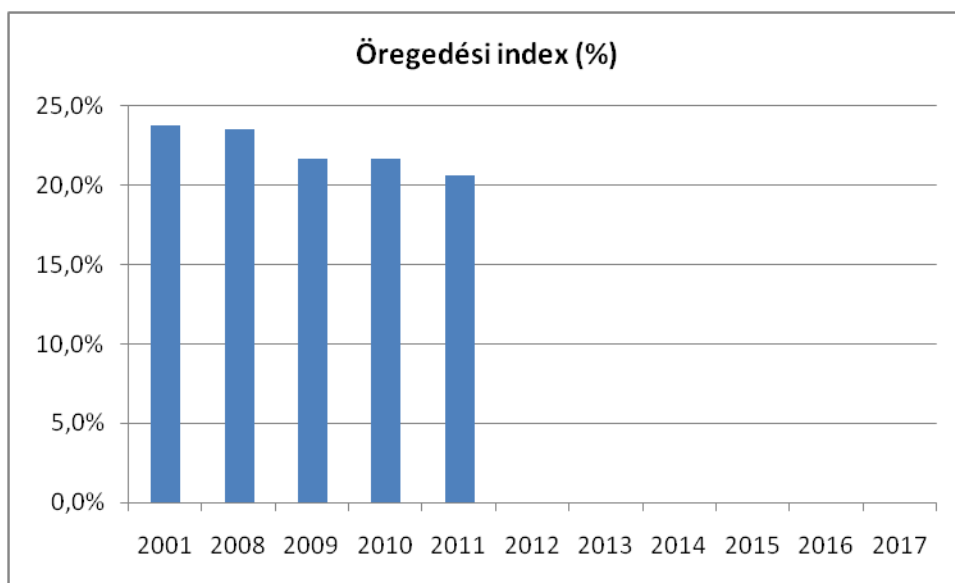
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen a lakónépesség kor szerinti összetételét tekintve az aktív korú nők aránya (18-59 évesek) aránya 52 %, az aktívkorú férfiak aránya (18-59 évesek) 48 %. Az összlakosság 32,9 százaléka tanköteles korú. A (60-64 évesek) aránya 12 %, a (65 évesek) aránya 15 %.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	109	459	23,7%
2008	115	488	23,6%
2009	110	507	21,7%
2010	106	488	21,7%
2011	102	494	20,6%
2012	na.	na.	#ÉRTÉK!
2013	na.	na.	#ÉRTÉK

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

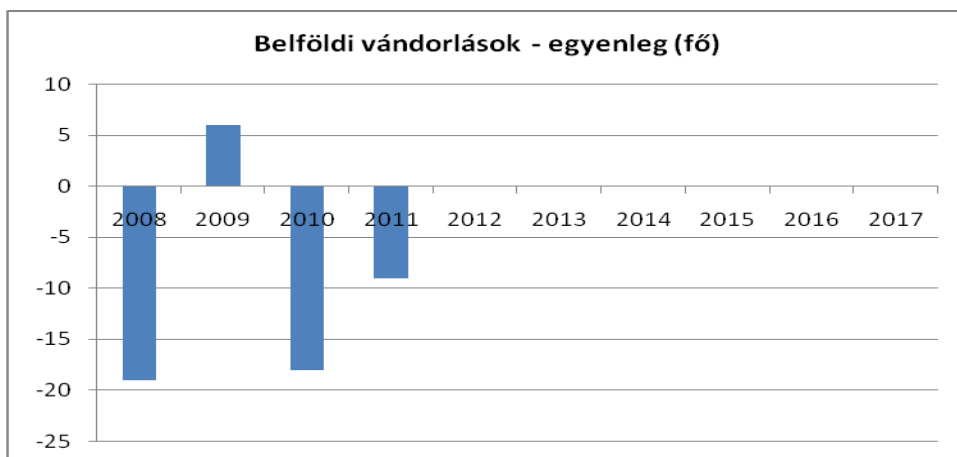
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 65 év felettek száma a vizsgált években kivétel nélkül alacsonyabb a 0-14 évesek számánál. Az öregedési index az előző adatokat támasztja alá, községünk egyelőre nem tartozik a gyors ütemben elöregedő települések közé.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	45	64	-19
2009	53	47	6
2010	36	54	-18
2011	60	69	-9
2012	na.	na.	#ÉRTÉK!
2013	na.	na.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

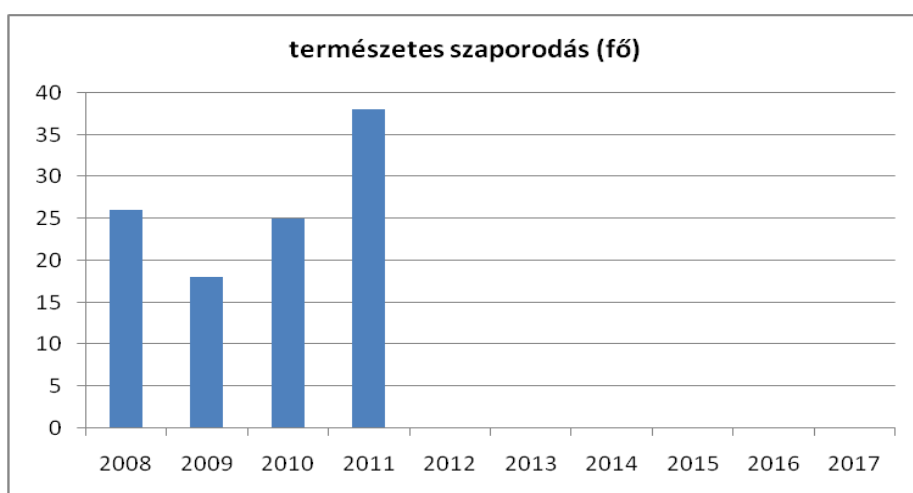

2009. kivételével az elvándorlás jellemző a településre.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	37	11	26
2009	38	20	18
2010	43	18	25
2011	49	11	38
2012	na.	na.	na.
2013	na.	na.	na.

Forrás: TeIR, KSH-STAR

A születések száma minden évben meghaladja a halálozások számát, elmondhatjuk, hogy a település fiatalos szerkezeti felépítésű.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség előmozdításához szükséges intézkedéseket jelen stratégiai dokumentumban rögzítjük. A programalkotás során gondoskodunk a helyi esélyegyenlőségi program és az általunk készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók összhangjáról. Az Esélyegyenlőségi Programban elkészítjük településünk helyzetelemzését, különös tekintettel a hátrányos helyzetű lakosság különböző szolgáltatásokhoz való hozzáféréseire, a foglalkoztatási, szociális és oktatási mutatókra, és az intézkedési tervet.

Az Esélyegyenlőségi Program elsősorban az alábbi célcsoportokra terjed ki:

- a mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
- a gyermekek esélyegyenlősége
- a nők esélyegyenlősége
- az idősek esélyegyenlősége
- fogyatékkal élők esélyegyenlőség

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Köröm Község Esélyegyenlőségi Programjának alapvető célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosításán túl célul tűzzük ki az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek és felnőttek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Célunk, hogy településünkön érvényesüljön:

- a szegregációmentesség;
- a diszkriminációmentesség;
- a társadalmi integráció;
- a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása;
- a megkülönböztetés tilalma;
- az egyenlő bánásmód betartása;
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

A Program készítése során kiemelt figyelmet fordítunk az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre; az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre; a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre; olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Az esélyegyenlőség előmozdításához szükséges intézkedéseket jelen stratégiai dokumentumban rögzítjük. A programalkotás során gondoskodunk a helyi esélyegyenlőségi program és az általunk készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók összhangjáról. Az Esélyegyenlőségi Program első részében elkészítjük településünk helyzetelemzését, különös tekintettel a hátrányos helyzetű lakosság különböző szolgáltatásokhoz való hozzáférése, a foglalkoztatási, szociális és oktatási mutatókra.

A Program második részében készítjük el a települési intézkedési tervet a helyzetelemzésünkre építve. A komplex Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terv részének célja az esetleges területi és oktatási szegregáció felszámolása, a hátrányos helyzetű lakosság képzettségi szintjének növelése, a hátrányos helyzetű aktív korúak foglalkoztatási és felnőttképzési programokban való részvételének elősegítése, valamint a fejlesztések révén a közszolgáltatásokhoz, egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése. Az Intézkedési Terv tartalmazza a helyzetelemzés során feltárt valamennyi esélyegyenlőségi probléma kezelésére szóló intézkedést, a végrehajtás felelősét és határidejét.

Az Esélyegyenlőségi Program elsősorban az alábbi célcsoportokra terjed ki:

- A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége;
- A gyermekek esélyegyenlősége;
- A nők esélyegyenlősége;
- Az idősek esélyegyenlősége;
- Fogyatékkal élők támogatása.

Az esélyegyenlőség megteremtése kapcsán az alábbi szektorokat vizsgáltuk, illetve terveztünk beavatkozásokat:

- egészségügy;
- demográfiai adatok – azok változása;
- lakhatás (antiszegregáció);
- infrastruktúra;
- közszolgáltatásokhoz való hozzáférés;
- közlekedés;
- környezet – egészségügy;
- közoktatás;
- szociális rendszer, szociális ellátások;
- foglalkoztatás.

További szempontok:

- a jogi és szociális, szolgáltató és információs rendszer építése;
- az érintett köztisztviselők, közalkalmazottak képzése (elsősorban az esélyegyenlőség megteremtése területén fellelhető feladatok elvégzése érdekében);
- területi szinten halmozottan megjelenő hátrányok újszerű társadalompolitikai kezelés;
- figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű csoportok tagjainak médiajelenlétét biztosító közvélemény formáló programok szervezése kapcsán a valós probléma bemutatására, az egyenlőtlenségek leküzdésére.

Az esélyegyenlőség előmozdítása konkrét, a hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával érhető el. A területet érintő szabályozásnak ennek megfelelően feladata, hogy olyan keretet biztosítson az állami intézkedéseknek, amelyek a közösségi erőforrások leghatékonyabb felhasználását teszik lehetővé. A program megvalósításához fontos a garanciák, módszerek meghatározása, az ehhez szükséges intézkedési terv, program készítése. Köröm település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás tekintetében az Ebktv. által előírt, hatályos HEP bemutatására van szükség. Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, melyet 2 évente át kellett tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebktv. 31. §-ába került át. Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. E részben ezeket a képviselő-testületi, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeleteket is szükséges bemutatni.

A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (2013. január 1-étől hatályba lépő) rendelkezik.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében A jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

Gazdasági program

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Köznevelés-fejlesztési terv

A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Az oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszeresse a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszerezze az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24. §)

Településrendezési terv

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat a településrendezési feladatokat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv

Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet

állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenként szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

Településfejlesztési koncepció

Az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli. Az itt említett tervek esélyegyenlőség szempontjából mind kapcsolatban vannak egymással, hiszen bármiféle fejlesztés, programok megvalósításához gazdaságilag stabil, megfelelő költségvetési koncepcióval kell rendelkeznie az önkormányzatnak.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Köröm település Közös Önkormányzati Hivatalt működtet Sajóhidvég és Berzék községekkel.

Köröm tagja a Miskolc Kistérség Többcélú Társulásnak, a közfoglalkoztatással kapcsolatban, továbbá kapcsolatban van a Böcsi Családsegítő és Gyermejköltségi Szolgálattal, melyhez Köröm-Sajóhidvég-Böcs-Berzék települések tartoznak.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését a Központi Statisztikai Hivatal, a VÁTI Nonprofit Kft. (teljes nevén VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.), TEIR – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, MÁK, a helyi Önkormányzat adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés szolgálta. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a népszámlálás adataiból indultunk ki. Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázis-okban a még el nem érhető 2012. évi adatokat két év múlva a felülvizsgálat során pótolni kell.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére

– nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Az időskorú lakosság körében a nyugdíj biztos jövedelemnek számít, azonban az életkorral törvényszerűen együtt járó betegségek következtében a gyógyszer és gyógyászati eszközök jelentős kiadást jelentenek számukra a mindennapi kiadások (lakásfenntartás, élelem, stb.) mellett.

További problémát jelent, hogy a munkanélküliek köréből a nyugdíjellátó rendszerbe átkerülők nyugdíjának összege a nyugdíjminimum összegével egyenlő, vagy azt kevéssel haladja meg. Így a biztos jövedelmet jelentő nyugdíj ellenére az elszegényedés elmélyülése ezt a réteget is súlyosan érinti. A jelenlegi 50 év feletti munkanélküliekre vonatkozó adatok alapján várhatóan nőni fog azoknak a száma, akik a nyugdíjkorhatár betöltésekor a szükséges munkaviszony hiányában nem lesznek jogosultak nyugellátásra, ezért továbbra is a segélyezési rendszerből (időskorúak járadéka) lesznek ellátottak.

Köröm községben az életet, lakhatást, gyermek, időskorú, bántalmazott nő, vagy fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőtlenségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelentheti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is szerény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre, az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. Azonban a munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek rohamos csökkenése a szerény körülmények között élő emberek, családok rohamos lecsúszásához vezet.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

A lakosok egyre nehezebb anyagi helyzetben, de egyelőre még elfogadható körülmények között élnek. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása, felújítása azonban ma már egyre nehezebb, szinte lehetetlen. Ennek legfőbb oka a nagymértékű munkanélküliség. Az emberek többsége a korábban össze-gyűjtött megtakarításait már felélte, újabb megtakarításokra nincs lehetőség. Sajnálatos módon a fiatalok nem tudnak segíteni az idős szülőknek, éppen ellenkezőleg, a szülők segítik ki a fiatalokat. Szomorú, hogy jelenleg a nyugdíj tűnik a legbiztosabb bevételi forrásnak.

A lakosság megtakarításairól nincs adat. Az viszont az idősek elmondásaiból kitűnik, hogy ők, ha szerény mértékben is, de takarékoskodnak, gondolván arra, hogy egy haláleset a gyerekeiket a tragédián túl, anyagi megterheléssel ne sújtsa.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 1993. III. törvény „4. § (1) E törvény alkalmazásában

a) jövedelem:

- az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b)-(1c) bekezdésekben foglaltakra – az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett aa) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adó-mentes jövedelmet is, és ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b) vagyon:

ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;”

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

„A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelen-tősen hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.) célja, hogy biztosítsa a munka és a foglalkoztatás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítését, a foglalkoztatási feszültségek feloldását, valamint az álláskeresőket támogatását. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Mötv.) 15 §-a szerint a helyi önkormányzat a feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személyek feladatellátásba történő bevonását.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését az Önkormányzat látja el.

Az alábbi táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket elemzi az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

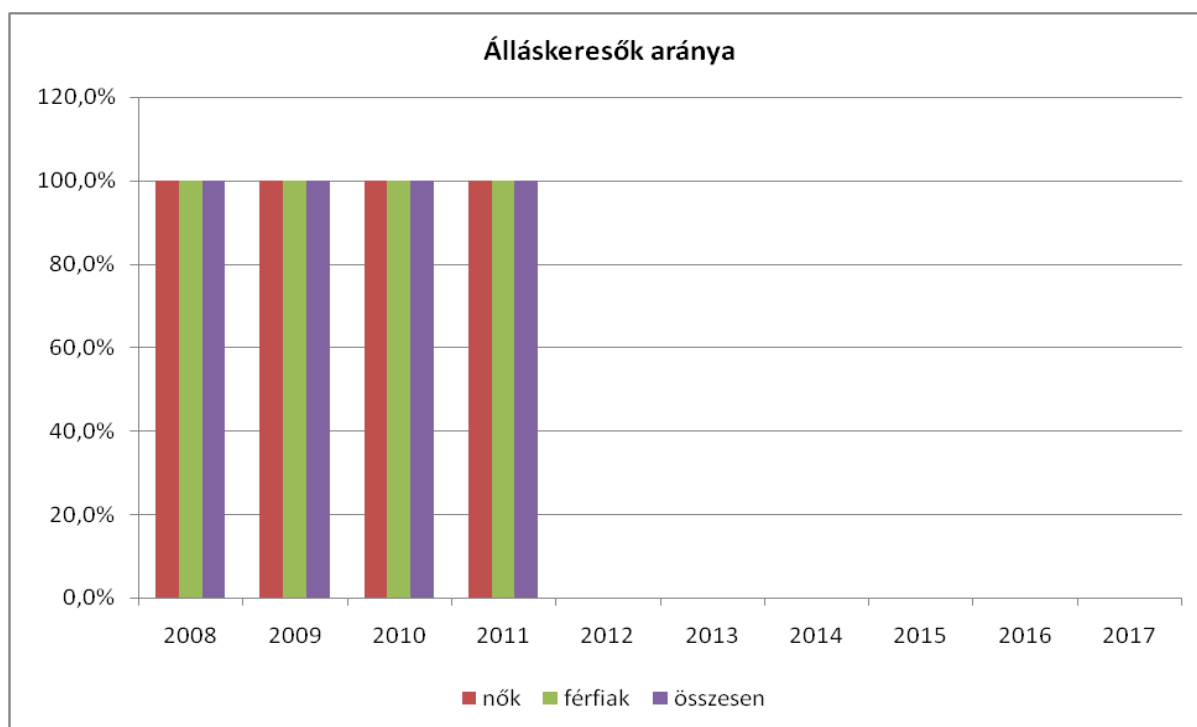
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	77	133	210	77	100,0%	133	100,0%	210	100,0%
2009	96	151	247	96	100,0%	151	100,0%	247	100,0%
2010	85	123	208	85	100,0%	123	100,0%	208	100,0%
2011	94	160	254	94	100,0%	160	100,0%	254	100,0%
2012	na.	na.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!
2013	na.	na.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!	n.a.	#ÉRTÉK!

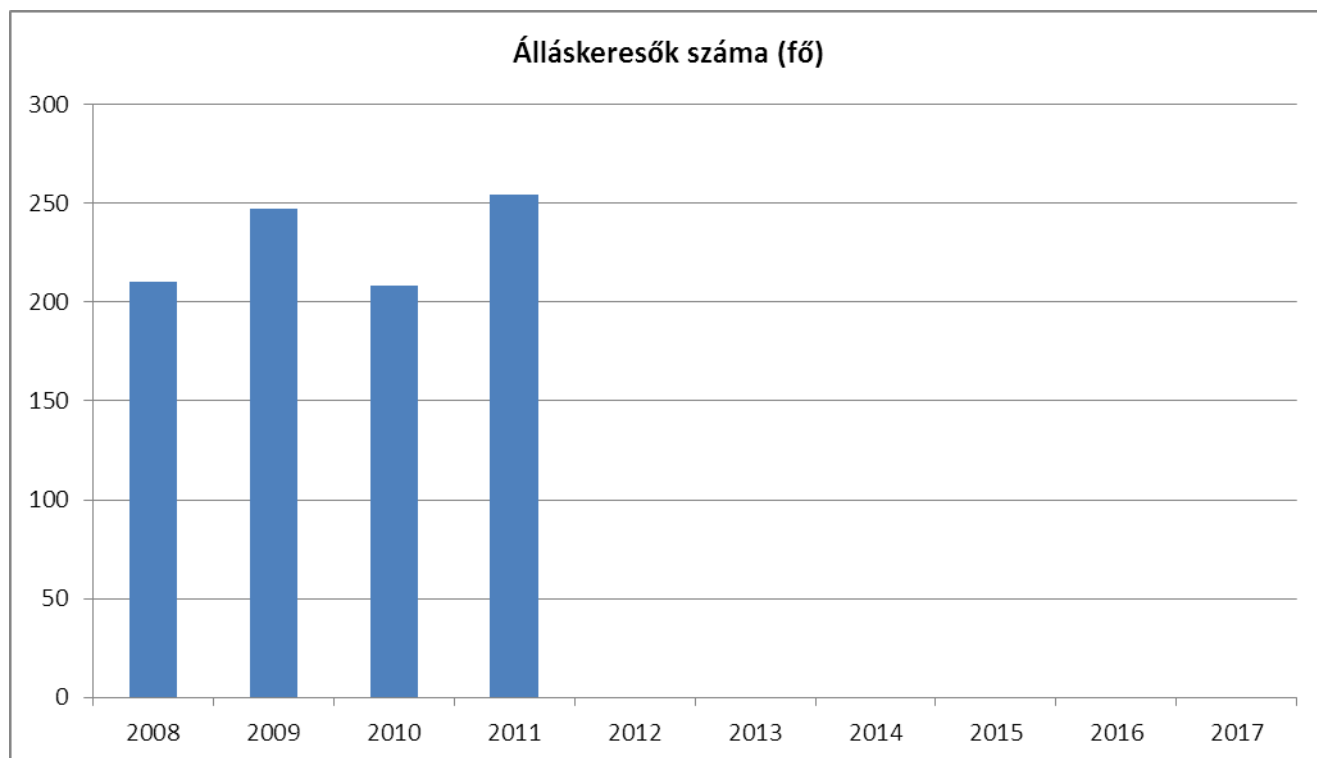
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

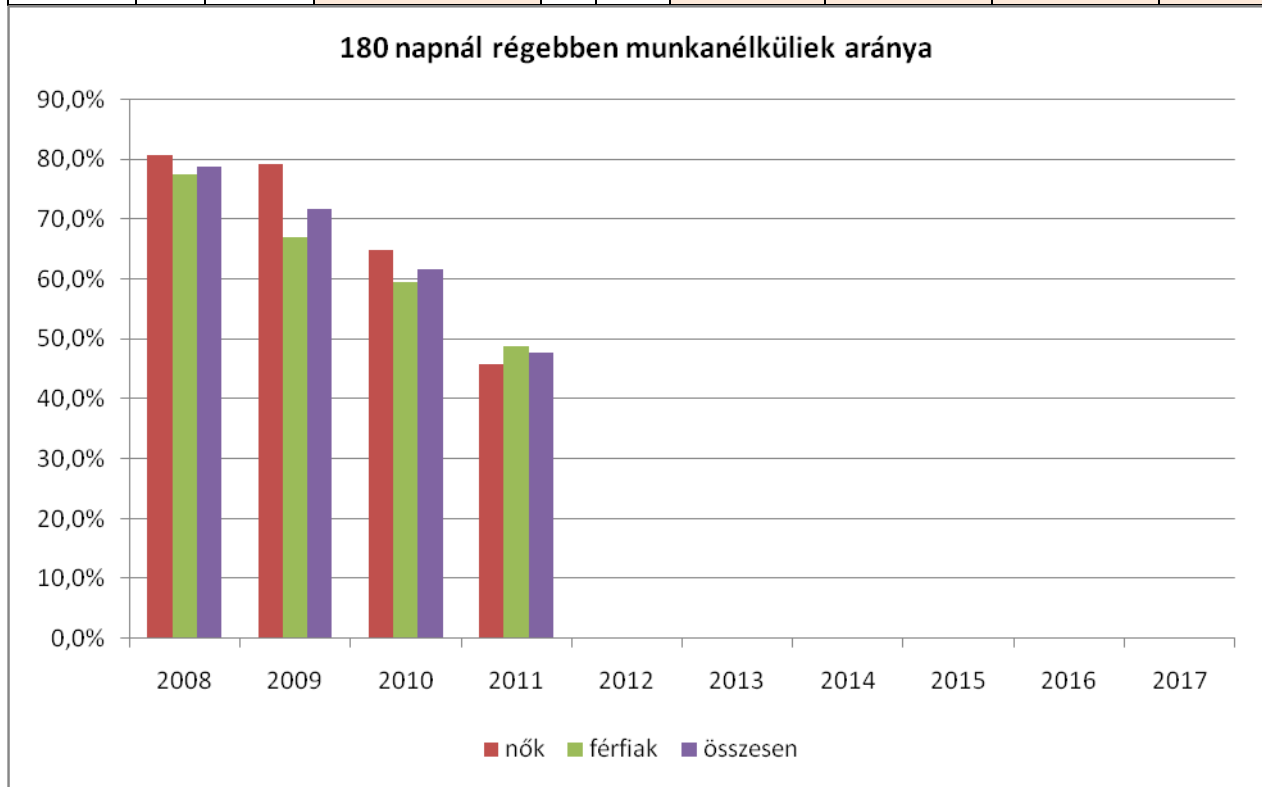
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	210	247	208	254	n.a.	n.a.
20 éves és fiatalabb	fő	22	16	10	12	na	na
	%	10,5%	6,5%	4,8%	4,7%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
21-25 év	fő	27	39	41	53	na.	na.
	%	12,9%	15,8%	19,7%	20,9%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
26-30 év	fő	28	26	19	28	n.a.	n.a.
	%	13,3%	10,5%	9,1%	11,0%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
31-35 év	fő	34	34	28	37	n.a.	n.a.
	%	16,2%	13,8%	13,5%	14,6%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
36-40 év	fő	33	47	35	35	n.a.	n.a.
	%	15,7%	19,0%	16,8%	13,8%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
41-45 év	fő	21	30	28	38	n.a.	n.a.
	%	10,0%	12,1%	13,5%	15,0%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
46-50 év	fő	21	29	23	23	n.a.	n.a.
	%	10,0%	11,7%	11,1%	9,1%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
51-55 év	fő	17	17	19	23	n.a.	n.a.
	%	8,1%	6,9%	9,1%	9,1%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
56-60 év	fő	6	7	5	5	n.a.	n.a.
	%	2,9%	2,8%	2,4%	2,0%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
61 év felett	fő	1	2	0	0	n.a.	n.a.
	%	0,5%	0,8%	0,0%	0,0%	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	77	133	210	62	103	165	80,5%	77,4%	78,6%
2009	96	151	247	76	101	177	79,2%	66,9%	71,7%
2010	85	123	208	55	73	128	64,7%	59,3%	61,5%
2011	94	160	254	43	78	121	45,7%	48,8%	47,6%
2012	na	na	#ÉRTÉK!	na	na	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!
2013	na	na	#ÉRTÉK!	na	na	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

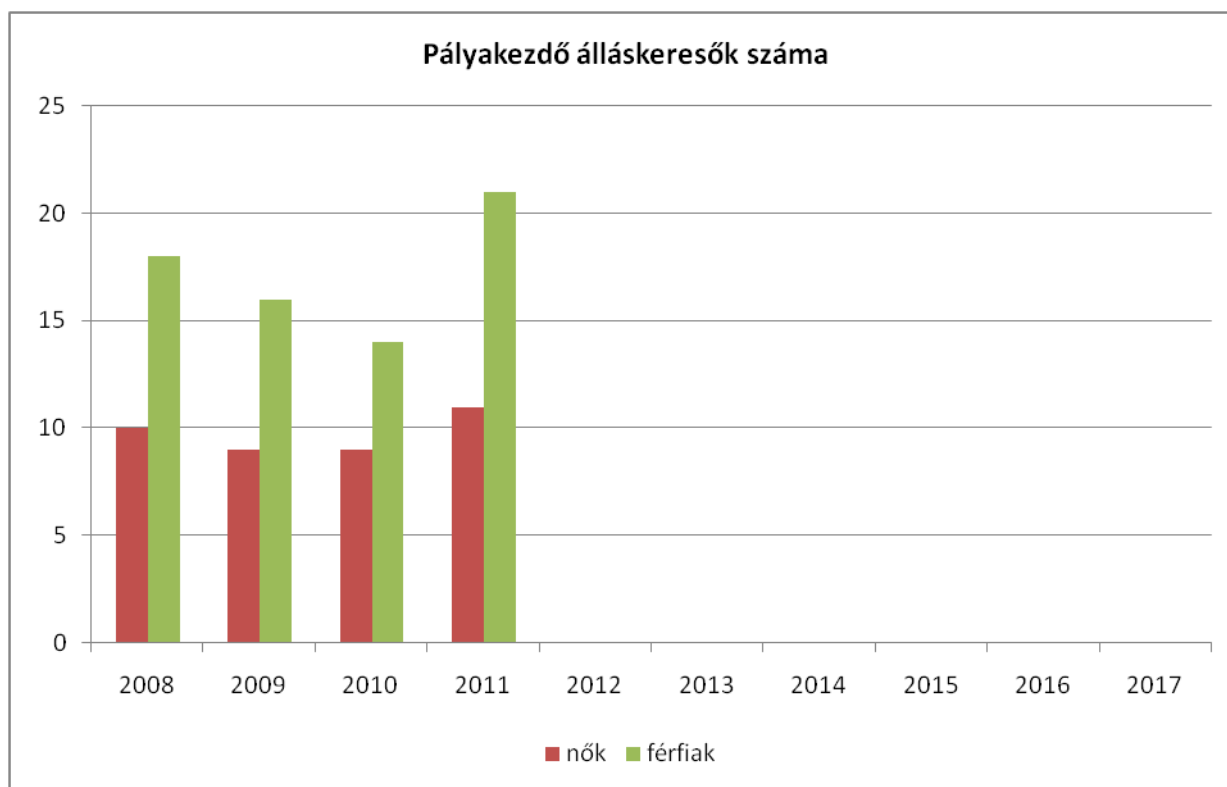
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A regisztrált munkanélküliekhez képest magas, több mint 50 %-os a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya.

3.2.4. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	32	45	77	10	31,3%	18	40,0%	28	36,4%
2009	33	48	81	9	27,3%	16	33,3%	25	30,9%
2010	29	41	70	9	31,0%	14	34,1%	23	32,9%
2011	39	54	93	11	28,2%	21	38,9%	32	34,4%
2012	na	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2013	na	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdők száma évről-évre, ha kis számban is, de növekszik. A nyilvántartott álláskeresők közül (93 fő) a pályakezdők 2011. évben a 10 %-ot (8,3 %) nem érték el, a férfiak száma ebben a korosztályban magasabb, mint a nőké. Ennek egyik oka, hogy a nők (jellemzően cigány származásúak) egyéb gyermekneveléssel kapcsolatos ellátásban részesülnek.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	826	462	364	538	259	279	288	34,9%	203	43,9%	85	23,4%
2011	954	470	484	#ÉRTÉK!	na		#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	484	100,0%

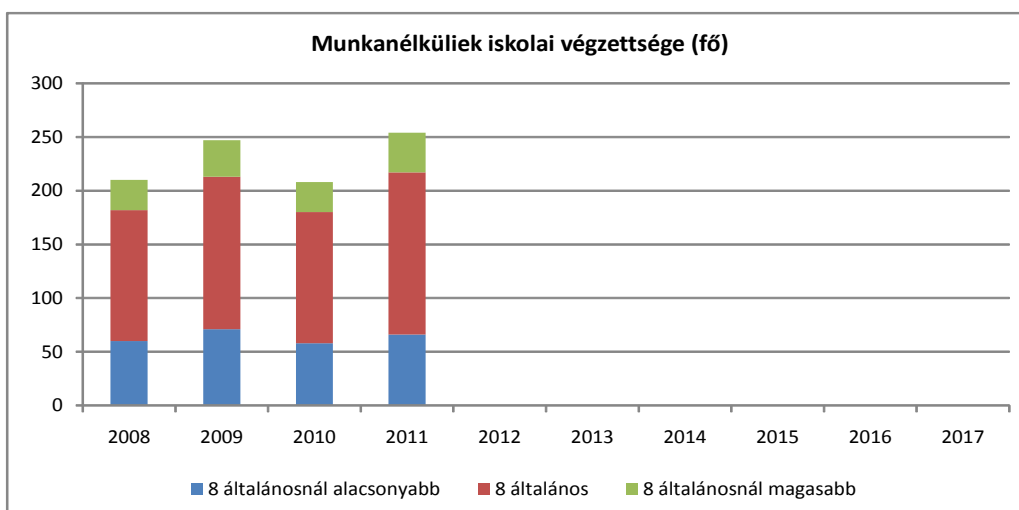
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A 2001-es népszámlálási adatokat figyelembe véve a 15 évesnél idősebb lakosság körében magas az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya, ezen belül pedig a nők esetében a férfiak számának több mint kétszerese az arány. Ennek oka, hogy a 65 év felettek esetében a 6 elemi elvégzése volt az általános.

3.2.6. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	210	60	28,6%	122	58,1%	28	13,3%
2009	247	71	28,7%	142	57,5%	34	13,8%
2010	208	58	27,9%	122	58,7%	28	13,5%
2011	254	66	26,0%	151	59,4%	37	14,6%
2012	#ÉRTÉK!	na.	#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!
2013	0		#####		#####		#####
2014	0		#####		#####		#####
2015	0		#####		#####		#####
2016	0		#####		#####		#####
2017	0		#####		#####		#####

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatok alapján megállapítható, hogy az országos átlaggal ellentétben a munkanélküliek között a leg-magasabb a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma. Ennek oka a helyben és a vonzaskörzetben a munkahelyek hiánya. A településen szakképzettséget igénylő munkahelyek nincsenek, a vonzaskörzetben lévők pedig munkaerővel telítettek, vagy felvételkor a helyieket részesítik előnyben, illetve a bejáró dolgozók útiköltségét nem térítik. Az építőiparban és a mezőgazdasági tevékenységet folytató munkáltatóknál inkább alkalmi munkavállalóként foglalkoztatják idényjelleggel a szakképesítéssel rendelkezőket is. A nyolc általánosnál kevesebb iskolai végzettséggel rendelkezők száma is elég magas melynek lehetséges okai: Az idősebb korosztály (ahol jellemzően sok volt az alacsony iskolai végzettség) átkerült a nyugdíj-, illetve egészségbiztosítási ellátó rendszerbe, a fiatalabb korosztályban a roma/cigány származású nők gyermekek neveléséhez kapcsolódó ellátásban, támogatásban részesülnek, illetve a 20 év alattiak (jó esetben) még oktatásban vesznek részt, vagy még nem regisztráltatták magukat a munkaügyi központban.

3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	16	na	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Általános iskolai felnőttoktatásban 2013-ban 16 fő vesz részt.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

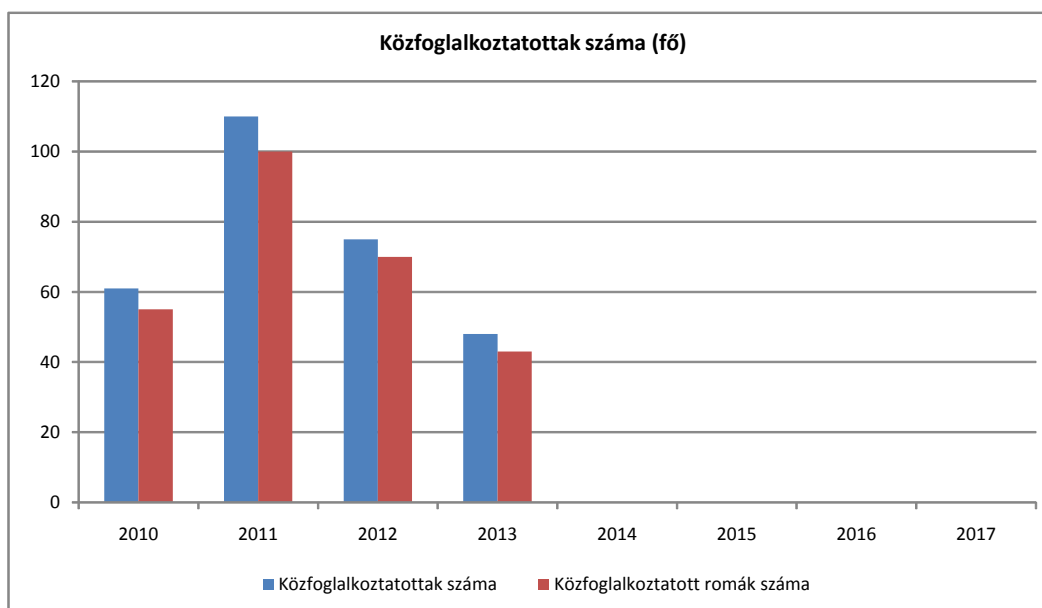
Középfokú iskolai felnőttoktatásban a településen nem vett részt senki

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	61	11%	55	90%
2011	110	18%	100	91%
2012	75	10%	70	93%
2013	48	6%	43	90%
2014	0	0%	0	0%
2015	0	0%	0	0%
2016	0	0%	0	0%
2017	0	0%	0	0%

Forrás: Önkormányzat adatai

A közfoglalkoztatottak száma 2011. évben volt a legmagasabb, melynek oka a központilag meghatározott és támogatott magasabb létszámkeret volt, azonban a különböző közmunkaprogramok rövidebb időtartamra száltak, ezért több ember bevonása történhetett meg. A 2012. évben a ténylegesen közfoglalkoztatásban résztvevők számára vonatkozóan csak az önkormányzat által foglalkoztatottakra vonatkozóan áll adat rendelkezésre. 2011-ben volt a legmagasabb a közfoglalkoztatásban résztvevő cigányok száma (az aktív korú cigánylakosságon belül).

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2008	26	2	2	na.	2735 e/Ft	2357 e/Ft	na	5
2009	28	2	2	na.	2820 e/Ft	2836 e/Ft	na.	5
2010	29	2	2	na.	2096 e/Ft	1975 e/Ft	na	12
2011	28	2	1	na.	2253 e/Ft	1639 e/Ft	na	15
2012	29	2	1	na.	2128 e/Ft	1458 e/Ft	na	15
2013								
2014								
2015								
2016								
2017								

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	30 perc	10	55 perc	17	20 perc	na	na
Megye-székhely	40 perc	10	55 perc	17	20 perc	na	na
Főváros	2,5 óra	0	4 óra	10	2,5 óra	na	na

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A legközelebbi két város, amely egyben centrumot is jelent Tiszaújváros amely 20 km-re van és Miskolc, egyben megyeszékhely, amely 30 km-re van és ma már a leggyakoribb közlekedési forma a személyautó, de a tömegközlekedés is jónak mondható.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	van	-Start program -Közfoglalkoztatási program
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	-Állásbörzék Miskolcon és Tiszaújvárosban -Járási Munkaügyi Központ által szervezett képzések
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	nincs	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	-A munkaügyi központ által szervezett képzéseken vehetnek részt.

Forrás: helyi adatgyűjtés

Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programokat a településen élők részére a Járási Munkaügyi Központ szervez.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

	van/nincs	Felsorolás
<i>felnőttképző programok a településen</i>	<i>nincs</i>	
<i>felnőttképző programok a vonzásközpontban</i>	<i>van</i>	<i>Miskolc és Tiszaújváros széles képzési lehetőséget biztosít</i>
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen</i>	<i>van</i>	<i>TÁMOP programok</i>
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban</i>	<i>van</i>	<i>Miskolc, Tiszaújváros, Alsózsolca, Felsőzsolca</i>
<i>Helyi foglalkoztatási programok a településen</i>	<i>van</i>	<i>Start közmunkaprogram</i>
<i>Helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban</i>	<i>van</i>	<i>Az emberek rendelkezésére sokrétű foglalkoztatási programmal állnak a közeli városok.</i>

Forrás: helyi adatgyűjtés

Felnőttképzési és munkaerő-piaci programokat a településen a Járási Munkaügyi központ szervezésében történik. A település vonzáskörzetében még Tiszaújváros, Alsózsolca és Felsőzsolca sokrétű foglalkoztatási programokkal állnak a lakosság rendelkezésére.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

év	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008	6	4
2009	6	4
2010	6	4
2011	6	4
2012	6	4
2013	na	na

Forrás: helyi adatgyűjtés

A szegénység és mélyszegénység fogalmát mutatószámok alapján az Európai Unió iránymutatása határozza meg. A KSH 2011. évi kimutatása szerint a szegénységi küszöb nettó 62 ezer forint. A mélyszegénységben élők illetve a roma származású mélyszegénységben élőkről az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nincs tudomásunk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális törvény célja:

„1. § (1) E törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

(2) A helyi önkormányzatok az e törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak.

2. § A szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzat-oknak a feladata.”

A szociális ellátás formái:

„25. § (1) A jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható.

(3) Szociális rászorultság esetén a jogosult számára

a) a települési önkormányzat jegyzője az e törvényben meghatározott feltételek szerint

aa) foglalkoztatást helyettesítő támogatást,

ab) rendszeres szociális segélyt,

ac) lakásfenntartási támogatást;

b) a települési önkormányzat képviselő-testülete az e törvényben, illetve az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint

ba) a 43/B. § (1) bekezdésében foglalt ápolási díjat,

bb) átmeneti segélyt,

bc) temetési segélyt;

c) a járási hivatal az e törvényben meghatározott feltételek szerint

ca) időskorúak járadékát,

cb) a 41. § (1) bekezdésében és a 43/A. § (1) bekezdésében foglalt ápolási díjat;

állapít meg (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások).”

Természetben nyújtható szociális ellátások:

„47. § (1) A szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások közül természetbeni szociális ellátás formájában

a) a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás,

b) a lakásfenntartási támogatás,

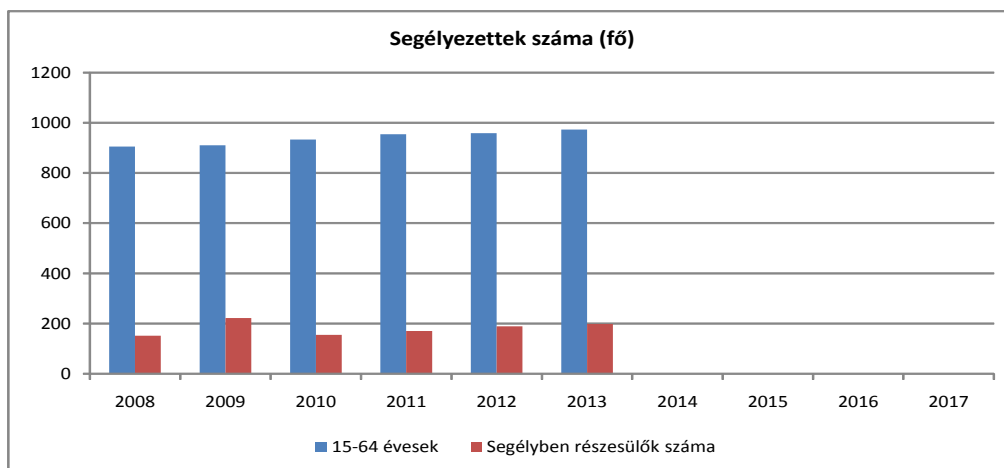
c) az átmeneti segély és

d) a temetési segély nyújtható.”

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	905	152	16,8%
2009	910	222	24,4%
2010	933	155	16,6%
2011	954	170	17,8%
2012	959	189	19,7%
2013	973	198	20,3%
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési segélyben részesülők száma, az aktívkorú lakossághoz képest magasnak mondható.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	210	na	#ÉRTÉK!
2009	247	na	#ÉRTÉK!
2010	208	na	#ÉRTÉK!
2011	254	107	42,1%
2012	226	32	14,2%
2013	239	na	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

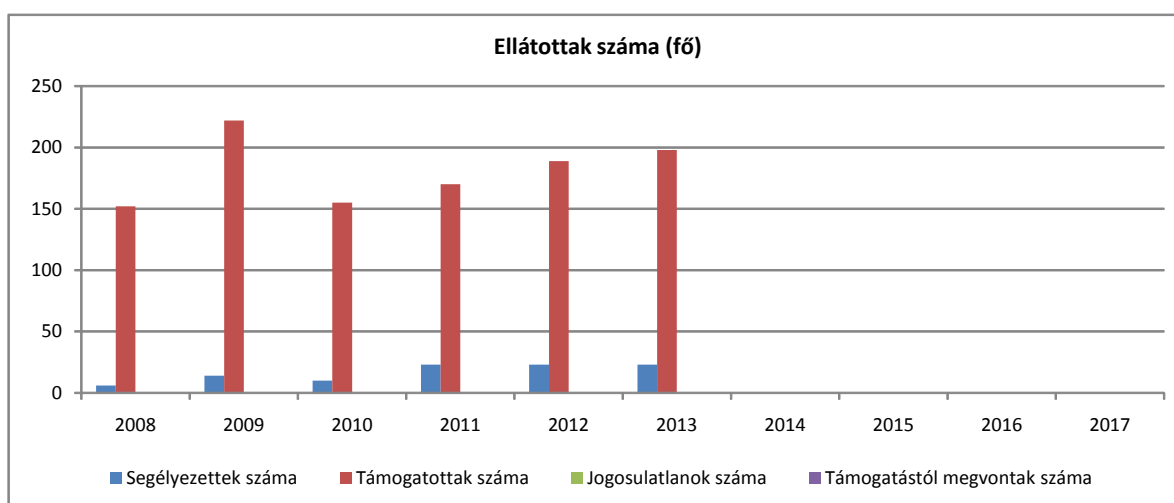

Az álláskeresési járadékra jogosultak száma 2011.-ben magas volt (42,1 %), amely 2012.-re csökkent (14,2 %).

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskereső)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	6	0,66	152	72,3	0	0
2009	14	1,54	222	89,9	0	0
2010	10	1,07	155	74,5	0	0
2011	23	2,41	170	66,9	0	0
2012	23	2,4	189	83,6	0	0
2013	23	2,36	198	82,8	0	0
2014	0	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatok alapján 2008-ban az ellátottak közül 6 fő részesült rendszeres szociális segélyben, míg támogatott 158 fő volt. 2009-ben már 236-an részesültek támogatásban, míg a segélyezettek száma 14 főre változott, 2010-ben, az ellátásban részesülők száma 165 fő volt. 2011-ben az előző évhez képest nőtt a segélyben részesülők száma amely 24 fő volt, mind a támogatásban részesülők száma nőtt, összesen 193 fő volt ellátott. 2012. évben 23 fő részesült rendszeres szociális segélyben, a támogatásban részesülők száma 212 fő volt. 2013-ban az összes támogatott 221 fő. Megállapítható hogy évről évre nőtt a támogatásban részesülők száma.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Ebktv. 26. § (1) Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes személyeket

a) közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetéssel sújtani a lakhatást segítő állami vagy önkormányzati támogatások, kedvezmények vagy kamattámogatás nyújtásával kapcsolatosan,

b) hátrányos helyzetbe hozni az állami vagy önkormányzati tulajdonú lakások és építési telkek értékesítése vagy bérbeadása feltételeinek meghatározása során.

(2) A használatbavételi és egyéb építési hatósági engedély kiadásának megtagadása, illetve feltételhez kötése sem közvetlenül, sem közvetve nem alapulhat a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokon.

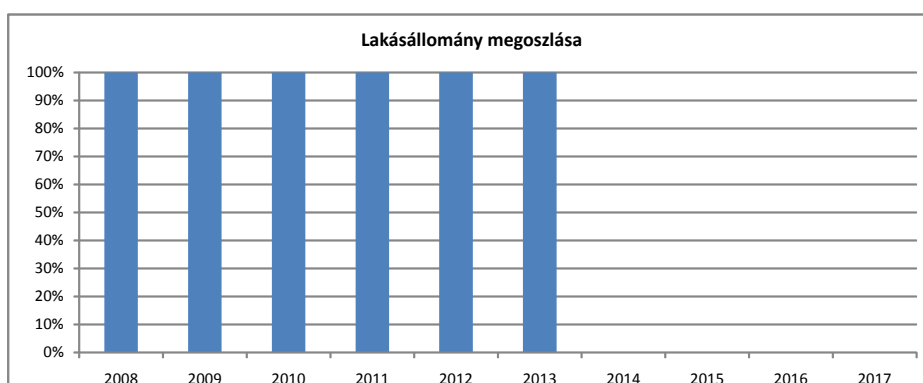
(3) A lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek. E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	353	0	1	0	0	0	0	0
2009	355	0	1	0	0	0	0	0
2010	355	0	1	0	0	0	0	0
2011	355	0	1	0	0	0	0	0
2012	355	0	1	0	0	0	0	0
2013	355	0	1	0	0	0	0	0
2014								
2015								
2016								
2017								

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen élő lakosság magántulajdonú családi házakban lakik. A településen, az önkormányzat tulajdonában 1 bérlakás van szociális lakásállomány nincs egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan szintén nincs a településen.

b) szociális lakhatás

A településen csak a sajáttulajdonú lakó-ingatlanok építésére van igény. Az önkormányzat szociális bérlakás építésére nem pályázott, a lakosság részéről nem volt rá igény.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Köröm község területén egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nem található.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Az önkormányzat illetékességi területén hajléktalanság nem fordul elő, elégtelen lakhatási körülményről nincs tudomásunk.

e) lakhatást segítő támogatások

Jelenleg a településen 200 fő részesül lakásfenntartási támogatásban, amely szám folyamatosan emelkedik.

f) eladósodottság

Az eladósodott lakosok pontos számáról Önkormányzatunk nem rendelkezik adattal.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen lakóingatlan nem található.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	1	
Telepi lakások száma a településen:	2008	na
	2009	na
	2010	na
	2011	na
	2012	128
	2013	
	2014	
	2015	
	2016	
	2017	
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva:	A szegregátum a településhez viszonyítva, a település egyharmad részén található	
A telep/ek megközelíthetősége:	A település része, megközelíthető aszfaltozott úton.	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.):	nincs a településen egészségtelen üzem vagy létesítmény	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A szegregált lakókörnyezetben lévő lakások 128, melynek nagy része alacsony komfort fokozatú. Vezetékes vízhálózat, csatornázottság nem jellemző, (a lakásokból kikötötték) ennek oka, hogy a közműdíjakat a szegregátumban élők nem fizetik. Illegális szeméttlerakó, döngkút nincs a településen.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Köröm lakosainak száma 1448 fő, ebből az érintett szegregátumban 1036 fő él. A szegregátum területén 128 családi ház található, átlagosan 7-8 fő lakik egy házban. A lakások nagy részében nincs víz, villany, a fűtést egyedi fa tüzeléssel oldják meg az ott élő emberek. A házak nagy része felújításra szorul. A szegregátumban élő, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező lakosoknak még nagyobb problémát jelent mind a társadalomba, mind a munka világába történő beilleszkedés, hiszen az alacsony iskolai

végzettség még inkább megnehezíti az elhelyezkedésüket. A településen rendkívül magas a roma lakosság aránya (kb. 80 %), nagyon sok család él elmaradt körülmények között. Az itt élő embereknek sok esetben nincs villany, a szegregátumban lévő lakások nagy részében nincs vezetékes víz sem, csak közkútról hordják a vizet, ami azt eredményezi, hogy tisztálkodási szokásaik nem megfelelőek, környezetük tisztántartása sem kielégítő. Az épületek gyakran romosak, füstösek, nem megfelelő a szellőztetés, sötét. A gyerekek számára nincs biztosítva a tanulásához, pihenéshez szükséges hely. Nagy problémát jelent a zsúfoltság, sok család hiába építtetett szocpol támogatásból házat, vagy vett fészekrakó hitelből lakást magának, nem költöznek be új házaikba, vagy ha beköltöznek, hamarosan visszaköltöznek a településre, mert nem tudnak más környezetet megszokni, nem tudnak (vagy nem akarnak) alkalmazkodni. Az emberek jövedelmét a segélyek és a gyermekek után járó családtámogatási ellátások teszi ki. Az egyetlen munkalehetőség sok esetben a közmunkaprogram illetve az idényjellegű mezőgazdasági munka.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjanak. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét. Az anti-szegregációs terv elkészítéséhez kidolgozott útmutató 19 nyomán szegregátum az a településrész, ahol az alacsony státuszú lakosság - az aktív korú népességben belül a legfeljebb 8 osztályos iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők - aránya meghaladja az 50%-ot.

Az alacsony társadalmi-gazdasági státuszú lakosság koncentrációját a szociális ellátások igénybevételének – ld. 3.6. pont – mutatói is jelzik.

Létező jelenség, hogy a lakáshoz jutási feltételek meghatározása arra irányul, hogy egyes, meghatározott tulajdonságokkal rendelkező (általában a roma kisebbséghez tartozó) személyek valamely településen, illetve településrészen mesterségesen elkülönüljenek. Az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdése értelmében az ilyen eljárás jogszabály-ellenes. Ld. még a 3. 4. pontot.

A telepen/szegregátumokban élők száma és a számukban bekövetkező változás a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatát mutatja. Fel kell tárnunk a telepeken, szegregátumokban élő népesség életkori és foglalkoztatottságbeli megoszlását nemek szerint.

Gazdaságilag aktív népesség: A foglalkoztatottak és a munkanélküliek (azaz a munkát végzők és a munkavégzésre rendelkezésre állók) együttes száma a 15-64 éves népességben. Inaktív az az aktív korú személy, aki nem dolgozik, de rendelkezik saját rendszeres bevétellel (nyugdíj, ösztöndíj, segély). Eltartott az az aktív korú személy, aki nem rendelkezik saját rendszeres jövedelemmel.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,*
- b) a fogorvosi alapellátásról,*
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,*
- d) a védőnői ellátásról,*
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.*

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,*
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,*
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,*
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket. A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.*

A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás. Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

A fenti jogszabályok mentén és a mellékletben található adattáblák kitöltésével szükséges az alábbi pontok szerint e fejezet szöveges kifejtése.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

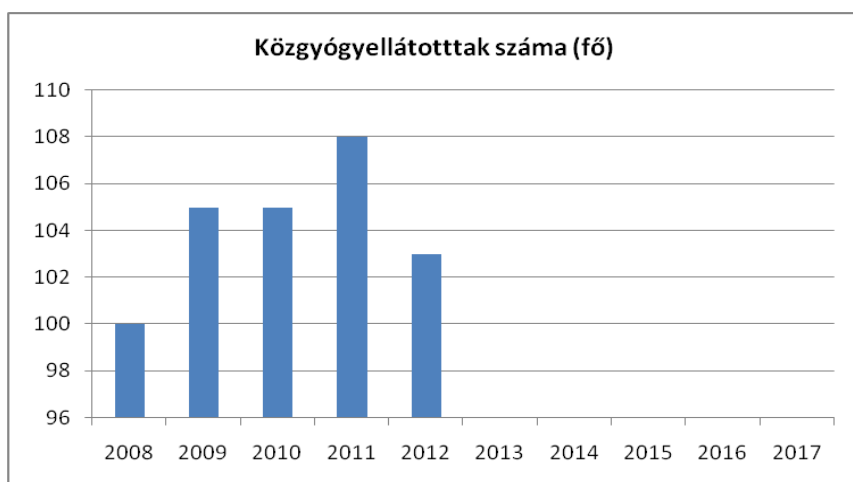
év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014			
2015			
2016			
2017			

Forrás: Teir, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	100
2009	105
2010	105
2011	108
2012	103
2013	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

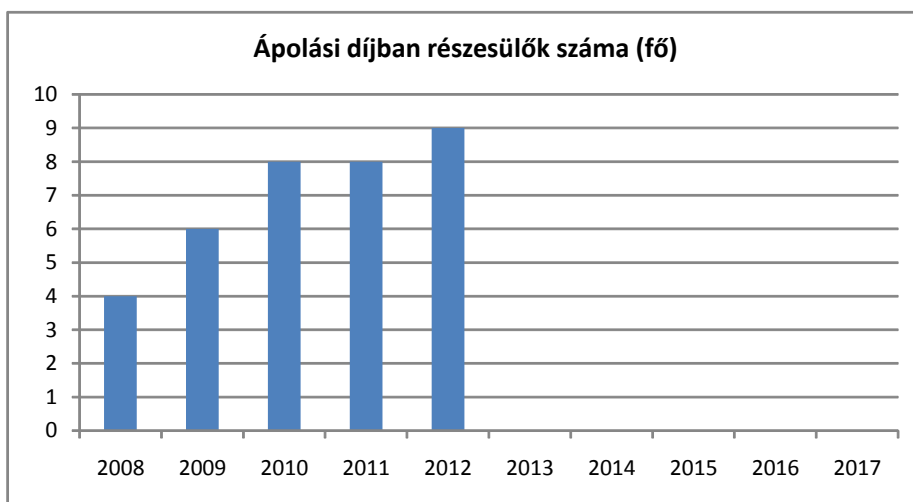
Forrás: TeIR, KSH Tst

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon. 2012-ben a csökkenés azért történt, mert megszűnt a méltányossági alapon igényelhető közgyógyellátás igénylésének lehetősége.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	4
2009	6
2010	8
2011	8
2012	9
2013	
2014	
2015	
2016	
2017	

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen a felnőttek és a gyerekek háziiorvosi ellátása vegyes körzetben biztosított, nincs külön gyermekorvosi ellátás. A háziiorvosi körzet Girinccsel közös, fogorvosi ellátás is Girincsen biztosított.

Védőnői szolgálat működik a településen. Szakrendelés Miskolcon és Tiszaújvárosban is elérhető.

b) prevenciók és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Prevenációs és szűrőprogramokhoz való hozzáférést a Miskolcon és Tiszaújvárosban található szakrendelések biztosítanak.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz való hozzáférést a megyeszékhelyen, illetve a környező városokban található kórházakban, szakrendelőkben tudnak hozzájutni.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjaira helyezük a hangsúlyt.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Sportprogramokat az óvodai és iskolai körülmények között tudja biztosítani a település.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Személyes gondoskodás keretén belül biztosított a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés és szociális étkeztetés.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Jogsértésről visszajelzés nem érkezett az önkormányzathoz.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat pozitív diszkriminációt alkalmaz a különböző élelmiszer csomagok, ruha csomagok szétosztásakor.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A településen óvoda, iskola, művelődési ház és könyvtár működik. Nagyobb rendezvény a településen 2010. óta nem volt. Közös program szervezésére nem kerülhet sor, mert ahová a roma lakosság elmegy ott a nem roma származású lakosság nem jelenik meg. A könyvtár programjaira jellemző: író-olvasó találkozó, kézműves foglalkozás gyerekeknek, melyet a Miskolci Kistérség Többcélú Társulás Mozgókönyvtári támogatás keretén belül valósult meg.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Etnikai konfliktus elég gyakran előfordul a településen. Mivel a roma lakosság nem műveli a kertjét és haszonállatokat sem tart, gyakran előfordul hogy mások kertjéből lopják el a megtermelt zöldségeket és az éjszaka leple alatt feltörve az ólak ajtaját, ellopják a baromfit és előfordult, hogy sertést is. Amióta a szomszéd településen megnyílt a színesfém és hulladék visszaváltó telep, a roma lakosság a még meglévő kerítéseiket eladták és sajnos hozzákezdtek a magyar lakosság kerítéseit is lebontani és az udvaraikon található vas és fém hulladékokat ellopni, az idősebb és egyedülállóktól a kertben található fákat kivágják, ellopják a lécz kerítéseket. A fiatalok esténként „unalomukban” az autóbusz megállót rugdossák, beszélnek az éppen arra járó idős embereknek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A településen nem jellemző az önkéntes munka. Mivel árvíz szempontjából a település nem veszélyeztetett, árvízi védekezésre nincs szükség. A temető karbantartását és a parkok tisztántartását az önkormányzat közfoglalkoztatottakkal végzi.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális öngazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében.

A nemzetiségi önkormányzat együttműködését az állami és a helyi önkormányzati szervekkel a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 79-86. §-ai rögzítik.

A helyi önkormányzat a helyi nemzetiségi önkormányzat részére - annak székhelyén - biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség, munka iránti motiválatlanság, alacsony iskolai végzettség	Közfoglalkoztatás további szervezése, képzési programok felkutatása
Ügyintézési nehézségek	Ügyintézéshez segítségnyújtás (tanácsadás, segítségnyújtás a nyomtatványok kitöltéséhez)

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciók és szabályozások:

- Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembé vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembé veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzübeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthoneremelési támogatás,
- e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

-A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembé vétel,
- b) a családbafogadás,
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) az átmeneti nevelésbe vétel,
- e) a tartós nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,

- Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
- b) a fővárosi főjegyző,
- c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő,
- f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni²⁰.

A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek. A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)²¹

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

- Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban, A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet Gyvt-ben rögzített definíciója a sablon készítésekor még nem ismert.
4. balett művészeti életjáradékban,
5. átmeneti bányászjáradékban,
6. időskorúak járadékában vagy
7. olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))

- Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

- Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

- a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá
- gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és
- akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll pénzügyi támogatást folyósít. (Gyvt. 20/C. § (1))

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §.)

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete.

A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. A HEP során ezért a cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A jelzőrendszer standarjainak hiányosságai és a környezetanulmányok szenzitív adatokra vonatkozó szabályozása helyi korrekciókat és odafigyelést kíván.

A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, „akadálymentességét” és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

Az igazolatlan iskolai hiányzás és ennek következményeként a családi pótlék felfüggesztése esetében a jogalkotó szándéka a gyakorlatban nem mindig érvényesül, azaz az iskolai hiányzás valódi oka, annak részletes feltárása gyakran rejtve marad. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat a család részéről történő bántalmazás vagy lehet, hogy a veszélyeztetett helyzet azért áll elő, mert a gyermek anyagi vagy egyéb okokból családfenntartói vagy egyéb funkciókat lát el (dolgozik, ápol valakit, stb.) A helyzetfelmérés során fontos meggyőződni arról, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működik-e, valamint rendelkezésre áll-e a valós segítséget, megoldást jelentő, a gyermek érdekeit szem előtt tartó támogató rendszer (ld. 20/2012. () EMMI rendelet, 51. § (3)-(5) bekezdések).

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	20	na	108
2009	15	na	104
2010	19	na	116
2011	22	na	127
2012	na	na	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatalkorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatalkorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	502	na	4	na	1
2009	516	na	4	na	2
2010	528	na	4	na	6
2011	512	na	4	na	4
2012	542	na	2	na	5
2013	542	na	0	na	0
2014					
2015					
2016					
2017					

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az elemzés során az eljárás objektív és szakmai standardoknak történő megfelelését javasolt szövegesen is értékelni.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény b) pénzübeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesülhet a gyermeket gondozó család, ha időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az ellátásokkal a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	67	164	55	202	na	128
2009	68	183	36	236	10	135
2010	71	198	21	249	15	140
2011	81	206	1	263	20	140
2012	95	186	0	281	20	140
2013						
2014						
2015						
2016						
2017						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Ingyenes étkezésben 95 óvodás gyermek és 185 fő iskolás részesült, ami nem azt jelenti, hogy a rászoruló gyermekek nem jutottak hozzá a támogatáshoz, hanem azt, hogy a beíratott óvodás gyermekek közül sokan nem járnak rendszeresen óvodába. Betegség miatt, vagy azért mert még nem kötelező és a szülők nem tartják elég fontosnak azt, hogy a gyermekük óvodába járása rendszeres legyen. Az iskolás gyermekek esetében szintén gyakoriak az igazolt és igazolatlan hiányzások száma, főleg a legrászorultabb gyermekek körében. Ezek a gyerekek gyakrabban betegednek meg, illetve enyhe betegségeknél is otthon maradnak. A településen nem jellemző az, hogy a mélyszegénységben élő családok azért nem jutnak hozzá a szolgáltatáshoz, juttatásokhoz, mert nem tudják a jogosultsági feltételeket igazoló dokumentumokat beszerezni. A gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot már akár hónapokkal a felülvizsgálat előtt elkezdheti intézni a család. A hivatalos iratok, papírok beszerzésében segítséget nyújt a helyi családsegítő szolgálat, ezzel a szolgáltatással a mélyszegénységben élő családok élnek is.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nem áll rendelkezésünkre adat a Magyar állampolgársággal nem rendelkezőkről.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. Településünk az ország egyik leghátrányosabb részén található. A településen rendkívül magas a roma lakosság aránya (körülbelül 80 %). A családok nagy része elmaradott körülmények között él. Ezen a helyzeten az önkormányzat önerőből változtatni nem képes. Mindemellett folyamatos közmunka programokkal, pályázatokkal igyekszik a település, ezen részén a tisztaságot, rendet fenntartani. 2012 évben településünk pályázatot nyújtott be „komplex telep – program” megvalósítására is. A roma lakosok háromnegyed részének 8 általános iskolai végzettsége van vagy annál kevesebb. A 8 általánost végzettek közül is majdnem mindenki funkcionális analfabéta. A szegregátumban élő, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező lakosoknak még nagyobb problémát jelent mind a társadalomba, mind a munka világába történő beilleszkedés, hiszen az alacsony iskolai végzettség még inkább megnehezíti az elhelyezkedésüket, ami a következő táblázatban is megfigyelhető.

4.2.1. számú táblázat – A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
227	105	86	0	0	0	0
Megközelítés, elérhetőség perc	5-10	5-10 perc				

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

A 0-6 éves gyermekek száma 227 fő, óvodai ellátásban 105 gyermek részesül, ebből szegregátumban kb. 86 gyermek él.

4.2.2. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete

A település szegregált lakókörnyezetben élő, sajátos nevelési igényű tanulók

A településen élő általános iskolás tanulók száma	A településen élő, fogyatékosnak minősített (SNI) általános iskolás tanulók száma		SNI tanulók ellátásának települése (helyben vagy más település ahol tanulnak)
	összesen	ebből szegregátumban él	
172	19	15	Köröm

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden kifejtjük a jogszabályok által lehatárolt ellátási területeket, melyek áttekintése és az adott településen való elérésük leírása segíti a 4.3 pontban megadottak elemzését.

A jogszabályok mellett az 1. számú mellékletben elhelyezett adattáblák is segítenek az adott település konkrét helyzetének átlátásában.

Mindezekre építve lehet szövegesen kifejteni a település azon helyzetét, amelyre a 4.3. fejezet a),b), c), d), e), f), g), h), i), j) pontjaiba sorolt szempontok kérdeznak rá. Természetesen itt is szükséges fókuszba helyezni az esélyegyenlőség szempontjából különösen érintett gyerekcsoportokat.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,*
- b) a fogorvosi alapellátásról,*
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,*
- d) a védőnői ellátásról,*
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.*

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók

jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

□ A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

□ Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

□ Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen a védőnői feladat kiemelt hangsúlyt kapott, mivel a lakosság kb. 80 %-a a roma etnikumhoz tartozók aránya. Magas a veszélyeztetett gyermekek száma. A védőnő tevékenysége során naponta találkozik ezzel a problémával. A védőnőnek és a háziornosnak rendszeres és jó az együttműködése a Gyermekjóléti szolgálattal és a Polgármesteri Hivatallal.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	200
2009	1	221
2010	1	213
2011	1	231
2012	1	240
2013		
2014		
2015		
2016		
2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A fenti táblázat adatai megmutatják, hogy a védőnőre jutó ellátottak száma magas. Ebből látható a védőnői leterheltség.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Köröm községben nincs külön gyermekorvosi ellátás, ezt a feladatot a Girinccsel közös házi orvos látja el.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014				
2015				
2016				
2017				

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen nincs bölcsőde illetve családi napközi.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

A családi napköziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő. A rendeletben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyermekről van szó, még egy gyermek gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtónak állandó segítője van.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	105	
Óvodai csoportok száma	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07-16-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	2 hó	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	7	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	5	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	4	
Kisegítő személyzet	2	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen egy óvoda működik, a férőhelyek száma 105 fő. A személyi feltételek adottak, a csoportoknak megfelelő 7 óvodapedagógus ebből 5 diplomás dolgozik.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti alapellátást és a gyermekvédelmi feladatokat a Bőcsi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat két szakembere végzi.

e) gyermekvédelem

A gyermekjóléti alapellátást és a gyermekvédelmi feladatokat a Bőcsi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakemberei végzik. A gyermekvédelmi, gyámügyi feladatokat január 1-jétől már nem helyi, hanem járási szinten lehet intézni, de az önkormányzat tisztviselői és a családsegítő szolgálat munkatársai is segítenek információszolgáltatással.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A kialakult válsághelyzet azonnali kezelése, amikor a szülők magatartása es/vagy a család szociális helyzete súlyosan veszélyezteti a gyermek testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi

fejlődését. A gyermekjóléti es Családsegítő szolgálatnál jelentkező krízishelyzetben levőket azonnal fogadjuk, es számukra a problémától függően, a lehetőségekhez képest segítséget nyújtunk, illetve megszervezzük, hogy a megfelelő szakintézménytől Megkapják a szükséges segítséget.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A település központjában van egy játszótér, ahol a gyerekek hétféteken és a szünidőben igénybe tudják venni.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek és az 1-8. évfolyamon tanulók ingyenesen, míg a hátrányos helyzetű tanulók 50%-os térítési díj ellenében jogosultak étkeztetésben részesülni. Ingyenes tankönyvellátásra, továbbá 50%-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosult a vonatkozó jogszabályok alapján az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három- vagy többgyermekes családban él. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az tanuló is, aki: nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar). A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy (2012-ben) legalább 44, legfeljebb 54 munkanapon keresztül biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermekek (a továbbiakban: rászoruló gyermekek) étkeztetését napi egyszeri meleg étkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. § (1) bekezdés g) pontja alapján ingyenesen vagy kedvezményesen.

A nyári gyermekétkeztetés biztosítására több éve lehetősége van az önkormányzatoknak, de az egyszeri melegétel biztosítására több esetben tartós élelmiszer, konzerv formájában került sor, amely nem garantálja a gyermekek szükségleteinek figyelembe vételét. A közétkeztetéssel kapcsolatban problémák jelentkeznek a helyi, gyakrabban a kiszervezett élelmezések esetében amikor nem mindig biztosított az életkor specifikus étrend. A fenntartó oldaláról gyenge, nem dokumentált, ill. nincs megfelelő kontroll minderre. Elemzési szempont lehet ezért az egy konyhai dolgozóra jutó gyermek létszáma, vagy a megfelelő tápértékkel bíró étkezés vagy a diétás étkeztetés biztosításának lehetősége annak figyelembe vételével, hogy a közétkeztetéssel kapcsolatban az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése kimondja: a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani. Mindennek az elvárásnak nem mindenhol tudnak megfelelni. Lásd még: A gyermekek közétkeztetésének újraszabályozásáért AJB 560/2011. <http://www.obh.hu/allam/aktualis/htm/kozlemeny20110831.htm> Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A törvény 146. § (4) bekezdés értelmében a gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, hetes bölcsődében, a családi napköziben, a családi gyermekfelügyelet során, az

óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai diákotthonban, kollégiumban, illetve az itt szervezett externátusi ellátásban, az általános iskolai menzai ellátás, továbbá – ha külön jogszabály másképpen nem rendelkezik – közép fokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben, illetve a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében, a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében nyújtott étkeztetésre. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

A kedvezményekre vonatkozó jogszabályok: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, az éves költségvetési törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény, az éves költségvetési törvény végrehajtási rendelete a települési önkormányzatok részére szociális nyári gyermekétkeztetés céljából adott évben nyújtott támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának részletes szabályairól (2012-ben a 23/2012. (IV. 18.) NEFMI rendelet)

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetésről nem kapott az önkormányzat visszajelzést.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Pozitív diszkriminációt alkalmaz az önkormányzat élelmiszer csomagok illetve ruházati adományok szétosztásánál.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékosággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) *különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:*

aa) *sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,*

ab) *beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,*

ac) *kiemelten tehetséges gyermek, tanuló*

(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben: ld. a 4.1. pontban foglalt definíciót.

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher

Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

A lenti, a)-e) pontokban foglalt szempontok során a következőkre szükséges figyelemmel lenni:

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását, az iskolai felvételi eljárást, az egyes csoportok, osztályok összetételét.

Ha a településen több általános iskola, tagintézmény működik, akkor az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha a településen, kerületben több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya. Nem jelölhető ki kötelező felvételt biztosító iskolának az az általános iskola, amely körzetének kialakításánál a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körzeti aránya túllépésére vonatkozó rendelkezés nem tartható meg, feltéve hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körzeti aránya elérné az 50%-ot és egyébként a település többi iskolája elégséges férőhellyel rendelkezik a település összes tanköteles tanulójának felvételéhez. Előnyben

részesítési kötelezettségként jelenik meg az a rendelkezés, mely szerint ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat. A felvételi körzet kialakítására vonatkozó szabályozás a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 24-25. §-ában található.

A körzethatárok kialakításánál és a beiskolázásnál az Ebktv. vonatkozó paragrafusait is figyelembe kell venni. Ebben segít eligazodni az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 2/2007. (III. 23.) TT sz. állásfoglalása: Az etnikai alapú iskolai szegregációt nem csupán a tényleges, hanem a jogsértő által feltételezett etnikai hovatartozás alapján is el lehet szenvedni. A szegregáció megvalósulásának nem feltétele az elkülönített csoporttal szembeni hátrány, csupán a törvényben meg nem engedett elkülönítés.”

A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést.

A HEP során tehát nemcsak a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet adataival, hanem valamilyen aggregált formában vagy becslésekre alapozott, civil kontroll vagy kisebbségi képviselő biztosításával is visszaigazolt, etnikai adatközléssel is foglalkozni kell.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítása esetén fokozott körültekintéssel kell eljárni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók magántanulóvá nyilvánítását és az ezzel gyakran együtt járó lemorzsolódás megelőzhető legyen. Ha az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak hátrányos, hogy tankötelezettségének magántanulóként tegyen eleget, vagy az így elkezdett tanulmányok eredményes folytatására vagy befejezésére nem lehet számítani, köteles erről értesíteni a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának döntéséhez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét (Nkntv. 45. §).

Integrációs felkészítés Pedagógiai Rendszere²² (IPR)

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képesség kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képesség kibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képesség-

A kézirat lezártakor hatályos szabályozók: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet XIX. fejezet: Különleges pedagógiai célok megvalósításához igazodó nevelés- és oktatásszervezési megoldások 67. A képesség kibontakoztató és az integrációs felkészítés szabályai 171. §, 172. § és 68. Az óvodai fejlesztő program megszervezése 173. §. Magyar Közlöny. 2012. augusztus 31., valamint:

Miniszteri Közlemény (megjelent az Oktatási Közlöny 2007. máj. 14. LI. évf. 11. számában) a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók esélyegyenlőségének biztosítását szolgáló iskolai és óvodai integrációs programról.

Kibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű tanuló vesz részt.

Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára fejlesztő programot szervez, melynek keretében a gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet folytat.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő,

tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik. (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 171. § - 173. §)

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet.

A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

A nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetők és alkalmazottak kötelező és ajánlott létszáma a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. IX. fejezetében található, a rendelkezés 2013. szeptember 1-ig hatályos. Ezt követően a nevelő- és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak finanszírozott létszámát az Nkntv. 2. számú melléklete tartalmazza.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	189	3	75	2	75	0
2009	225	3	75	2	75	0
2010	210	3	75	2	75	0
2011	227	4	105	2	105	0
2012	245	4	105	2	105	0
2013						
2014						
2015						
2016						
2017						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat megmutatja, hogy évről évre emelkedést mutat a 3-6 éves korú gyermekek létszáma. Az óvodai férőhely 2011-ben 105-re emelkedett, a tanév kezdetére lett átadva a felújított, bővített épület.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	6	26	27	22	11	92
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)		9	18	9	1	37
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma		1	2	0	0	3
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	6	25	25	22	11	89
tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma						0
Más településről bejáró gyermekek létszáma						0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésben történő részvétele jelentősen javult Magyarországon. A különböző okokra visszavezethető nagyobb mértékű hiányzás a hátrányos helyzetű csoportok későbbi sikeres oktatási részvételére lehet negatív hatással.

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Csoport 1	1	0	1	20	6	20
Csoport 2	0	0	0	23	10	23
Csoport 3	0	0	0	24	7	24
Csoport 4	2	0	2	22	12	22
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen	3	0	3	89	35	89
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek						
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)						
Tagóvoda						
Csoport 1						
Csoport 2						
Csoport 3						
Csoport 4						
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek						
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Egy óvoda működik a településen, a fenti adatokból láthatjuk hogy a fejlesztő foglalkozáson résztvevő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma magas.

4.4.6. számú táblázat - Óvodai körzethatár

Óvodai körzeten-kénti létszám és hh/hhh gyermekek megoszlása	A körzetbe felvehető (ott élő) összes gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hh gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hhh gyermekek száma	A körzet óvodáiba járó gyermekek létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek aránya a körzet óvodásainak létszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh gyermekek létszáma
Körzet 1	21	1	0,04	20	95	475%	95
Körzet 2	23	0	0	23	100	435%	100
Körzet 3	24	0	0	23	96	417%	100
Körzet 4	24	2	0,08	22	91	414%	91
Körzet 5						#ZÉRÓOSZTÓ!	
Körzet 6						#ZÉRÓOSZTÓ!	
Körzet 7						#ZÉRÓOSZTÓ!	
Összesen	92	3	0,12	88	382	434%	386

Forrás: Önkormányzati adatok

Az óvodába járó gyermekek szinte mindegyike halmozottan hátrányos.

4.4.6. számú táblázat - Óvodai létszám-megoszlás

Óvodai körzeten-kénti létszám és hh/hhh gyermekek megoszlása	A körzetbe felvehető (ott élő) összes gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hh gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hhh gyermekek száma	A körzet óvodáiba járó gyermekek összlétszáma	A körzetbe járó hh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hhh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)
Körzet 1	21	1	0,04	20	95	475%	95	0%
Körzet 2	23	0	0	23	100	435%	100	1%
Körzet 3	24	0	0	23	96	417%	100	435%
Körzet 4	24	2	0,08	22	91	414%	91	414%
Körzet 5						#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
Körzet 6						#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
Körzet 7						#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!
Összesen	92	3	0,12	88	382	434%	386	439%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adat

Az településen élő óvodáskorú gyermekek száma igen magas, az óvoda 105 férőhelyes, 100 %-os a kihasználtsága.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulóinak száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulóinak száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	116	103	219	30	13,7%
2011/2012	97	116	213	31	14,6%
2012/2013	88	84	172	29	16,9%
2013/2014			0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2014/2015			0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2015/2016			0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2016/2017			0		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2012/2013.-as tanévben a tanuló létszám csökkenést mutat, hiszen több család hagyta el az országot, kimenekült Kanadába.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulóinak száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulóinak száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	116	103	219	30	13,7%
2011/2012	97	116	213	31	14,6%
2012/2013	88	84	172	29	16,9%
2013/2014			0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2014/2015			0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2015/2016			0		#ZÉRÓOSZTÓ!
2016/2017			0		#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolai tanulók létszáma a 2012/2013-as tanévre csökkenést mutat. Ez arra vezethető vissza, hogy sok család a jobb élet reményében „kimenekült „ Kanadába.

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	254
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	0
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	56
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	198
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	198

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A településen élő általános iskolás korú gyermekek közül elég sokan 56-an járnak más településre iskolába, jellemzően Böcsre, Sajóhidvégre, Girincsre és Tiszaújvárosba.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	5	0
Szaktanítást végző tanítók száma	2	0
Szaktanítást végző tanárok száma	5	2
Gyógypedagógusok létszáma	4	0
Gyermekvédelmi felelős	1	0
Iskolaorvos	0	0
Iskolapszichológus	0	0,5
Kisegítő személyzet	1	2

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	32	100
2011/2012	32	94
2012/2013	na	
2013/2014		
2014/2015		
2015/2016		
2016/2017		

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az iskolában 4 fő gyógypedagógus végzettséggel rendelkező pedagógus dolgozik.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Az iskolában nincs hátrányos megkülönböztetés, hiszen a tanuló létszám kb. 95-98 %-ban roma származású gyermek.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

tanév	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlétszám on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám on belül	HHH-tanulók körében	összlétszám on belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2009/2010	0	0	1	1	99	99	0	0	0	0
2010/2011	0	0	1	1	100	100	0	0	0	0
2011/2012	0	0	1	1	98	98	0	0	1	1
2012/2013										

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

tanév	Évfolyamisméltók aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	0	0	0	0	0	0
2009/2010	12,6	15,5	0	0	9,5	9,5
2010/2011	22	22	0	0	17,4	17,4
2011/2012						
2012/2013						
2013/2014						
2014/2015						
2015/2016						
2016/2017						
országos átlag 2016/2017						

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az iskolába járó gyerekek mindegyike ingyenes étkezésben és ingyenes tankönyvtámogatásban részesül.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekszegénység	Gyermekszegénység és az abból adódó hátrányok csökkentése
Sok a szociálisan hátrányos helyzetű tanuló	Rendszeres munkahelyek biztosítása a szülőknek
A gyerekek számára nincs biztosítva a tanuláshoz megfelelő hely	A hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekek napközibe járatása
A szegregátumban élő gyerekek lakókörnyezete szemetes, az ingatlanok állapota egészségtelen	Tanácsadás
Függőséget okozó szerek fogyasztása (drog, alkohol)	Prevenció, bűnmegelőzés, szabadidős programok, esetmegbeszélés
Gyermekeket ért családon belüli erőszak	Családon belüli erőszak felderítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- *Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.*
- *a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,*
- *a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,*
- *a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.*

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

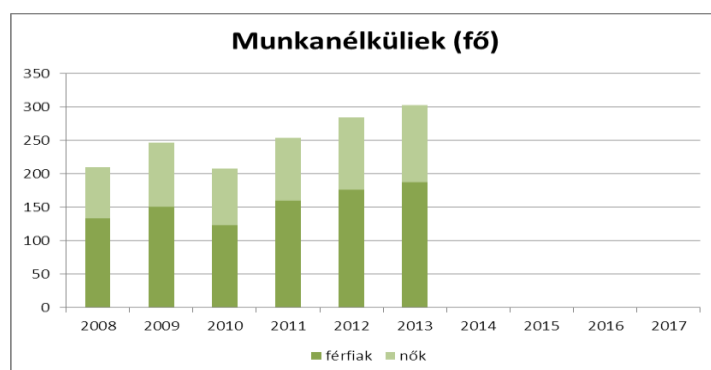
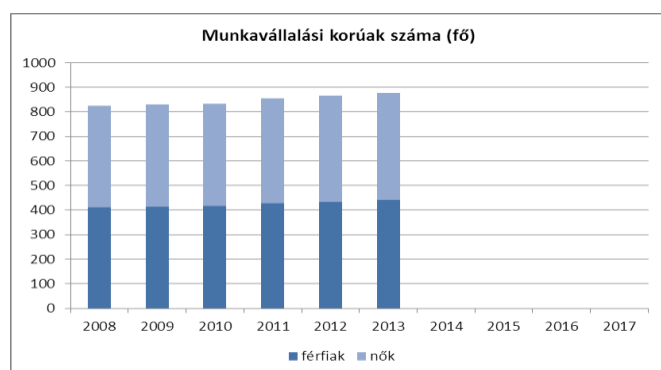
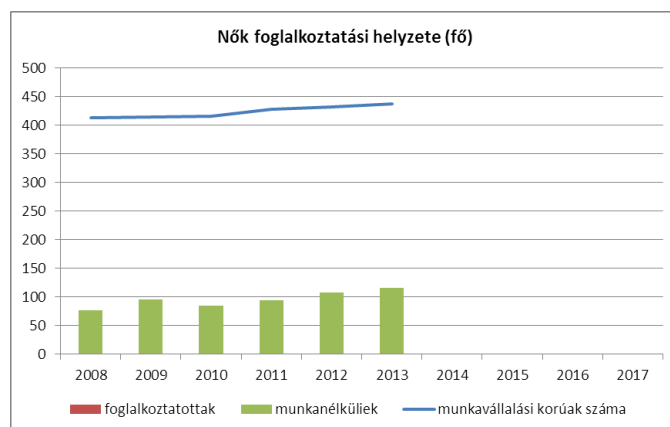
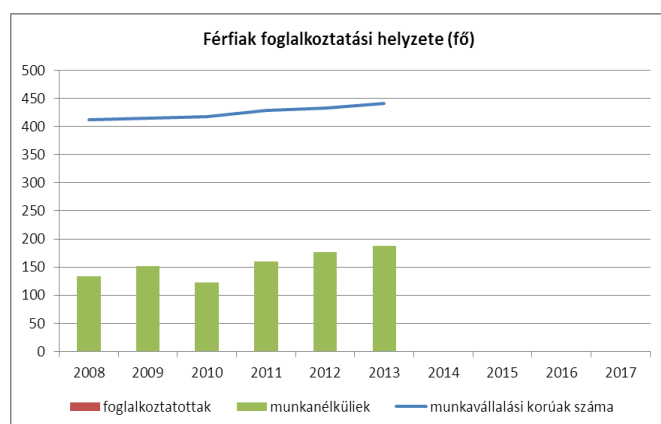
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A településen a munkanélküli nők száma kevesebb, mint a férfiaké, ez abból is adódhat, hogy a nők elsősorban a gyermekek után járó támogatásokat veszik igénybe.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	412	413	n.a.	n.a.	133	77
2009	415	414	n.a.	n.a.	151	96
2010	417	416	n.a.	n.a.	123	85
2011	428	427	n.a.	n.a.	160	94
2012	433	432	n.a.	n.a.	176	108
2013	441	437	n.a.	n.a.	187	116

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállók.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

	Foglalkoztatást segítő és képzési programok száma adott évben		résztevők száma	résztevő nők száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Köröm községben 2008 és 2012 között, kifejezetten nőknek szóló képzési program nem volt.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Mivel a településen élő munkanélküliek iskolai végzettsége 8 általános vagy annál kevesebb, csak idegyűjtés vagy alkalmi munkavállalásra van lehetőségük.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség). A vizsgálat azt kutatja, hogy hány esetben tettek panaszt a településen hátrányos megkülönböztetés miatt. Javaslatokat az esetek számától és a jelentett esetek jellegéből következően kell tenni a probléma megoldására.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az e pontra vonatkozó jogszabályi környezet és rendelkezések tekintetében ld. a pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról szóló 3.3. pontot, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatásokhoz történő hozzáférésről szóló 3.6. pontot, valamint a gyermekek helyzetéről szóló 4. pontot.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában.

A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést.

A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

- a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,

- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)23

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

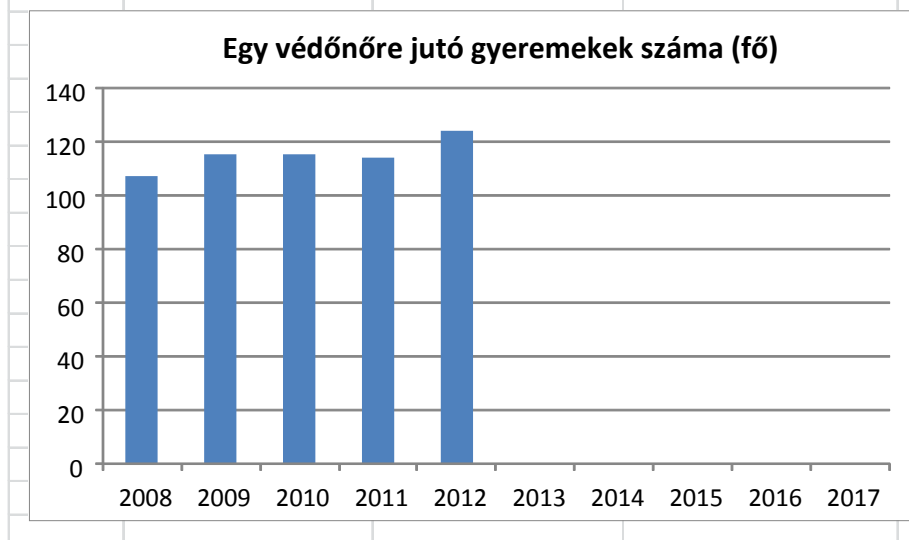
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	107	107
2009	1	115	115
2010	1	115	115
2011	1	114	114
2012	1	124	124
2013			#ZÉRÓOSZTÓ!
2014			#ZÉRÓOSZTÓ!
2015			#ZÉRÓOSZTÓ!
2016			#ZÉRÓOSZTÓ!
2017			#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollattartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza.

A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távollattartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözhetik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Köröm községben nem működik anyaothton vagy családok átmeneti otthona.

Az anyaothtonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothton/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Településünkön a képviselő-testület tagjai között jelenleg egyetlen nő sincs.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Országos és helyi szinten is egyre több a válás: a jelenlegi statisztikai adatokból az vehető ki, hogy minden második házasság válással végződik, amiből kifolyólag nagyon sok a csonka család. Elsősorban a nők nevelik tovább egyedül a gyermekeket, egyre nehezebb körülmények között.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
munkanélküliség, nem megfelelő képzettség	közfoglalkoztatás szervezése nők számára, képzési programok felkutatása
lakás és lakókörnyezet elhanyagolása	felvilágosítás, pályázati lehetőségek felkutatása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
 2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.
- A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	140	217	357
2009	123	211	334
2010	125	199	324
2011	127	208	335
2012	132	213	345

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma minden évben emelkedik.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	115	0	0
2009	110	0	0
2010	106	0	0
2011	102	0	0
2012	na	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére: A) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek, c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	2
2009	2
2010	3
2011	3
2012	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt

a) a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,
b) az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Ft. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a Ft. 30. §-a rögzíti. Erről ld. még a 3. 3. pontot.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A településen a fiatal generáció sem talál munkát, ebből következik hogy az idősebbek és a nyugdíjasok foglalkoztatására sincs lehetőség.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek alapján, ha a helyi, vagy területileg illetékes munkaügyi központtól arról kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van az adott településen és ezek közül hányan 55 év feletti, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év feletti aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolnak el, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés. Ha az eredmények azt mutatják, hogy más korcsoporthoz képest az idősebb korosztályban magasabb a munkanélküliek és tartós munkanélküliek száma, akkor intézkedéseket kell sürgetni a foglalkoztatás előmozdítására pl. pályázatokkal, foglalkoztatás segítő programokkal.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A házi orvosnak szerepe van az étkeztetés, a nappali ellátás és a házi segítségnyújtás igénylésének elbírálásában. Az ellátás igénylésekor a kérelmezőnek fel kell keresnie a házi orvost hogy igazlást kérjen arra vonatkozóan hogy az igénylő milyen mértékben képes az önálló életvitelre. (Emellett a szociális szolgáltató részéről meg kell történnie a gondozási szükséglet felmérésnek is az ellátandó otthonában). Abban az esetben, ha a gondozási szükséglet alapján az igénylő nem éri el a napi egy óra gondozási óraszámot, és/vagy az orvosa úgy nyilatkozik, hogy önálló életvitelre képes, akkor a házi gondozás iránti kérelem elutasításra kerül, amelyről a kérelmezőt az intézményvezető írásban értesíti.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A könyvtár mindenki számára ingyenesen elérhető, bár internetes elérhetőségre nincs lehetőség.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártassága egyre magasabb színvonalú. Akik ismeretséget kötöttek a számítógép sokrétű felhasználásával, azok már nyugdíjba vonultak. A településen nincs lehetőség internet használatra, csak ha saját lakásban köttetik be, de erre vonatkozó adat nem áll az önkormányzat rendelkezésére.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Nyugdíjas klub létrehozására kezdeményezés indult, de a lakosság körében nem aratott osztatlan sikert, nem tartottak igényt a rendszeres programra.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
55 év feletti munkanélküliek foglalkoztatása	Közfoglalkoztatás további szervezése
Elmagányosodás	Elmagányosodás megelőzése, idősek klubjának megszervezése
Kiszolgáltatottság, bűnözés	Áldozattá válás megelőzése, rendszeres tájékoztatás, figyelemfelhívás a veszélyekre

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	23	9
2009	21	9
2010	16	10
2011	16	11
2012	na.	na.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy*
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.*

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,*
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §.)*

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérelje, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Mindezekre tekintettel javasolt folyamatosan felkutatni a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeket, fogyatékos ügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával a fogyatékos személyek munkahelyi kísérésének biztosítani. Javasolt önkormányzati szakember ez irányú képzése, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaesély Szövetség bevonása a feladat megoldásába.

A közfoglalkoztatás nem speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosított foglalkoztatási forma, bár nem kizárt, hogy fogyatékos személy is foglalkoztatásra kerül a rendszerben. A foglalkoztatást szervező nem tartja nyilván a fogyatékos személyeket, ezért az adatszolgáltatás illetve a foglalkoztatásba bevont fogyatékosok száma nem vizsgálható. Ennek ellenére megkísérelhető az adatgyűjtés a következők szerint.

Aktuális jogszabály: - 2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról.

- 1998. évi XXVI. törvény A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról*
- A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII.29.) Korm. rendelet*
- A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjának, továbbá az akkreditált munkáltatók ellenőrzésének szabályairól szóló 176/2005. (IX.2.) Korm. rendelet*
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény*

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékos jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítései. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába.

Ajánljuk áttekintésre az Élő munkahely című kiadványt:

http://www.motivacio.hu/sites/default/files/Elo_munkahely_01_kotet.pdf

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgáltatótól sem kap segítséget.

Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

Az adatgyűjtést ezért célszerű strukturált interjú módszerével végezni, melynek keretében a település jegyzőjét, - vagy az általa kijelölt személyt-, a település szociális részlegének vezetőjét, ügyintézőjét, a családsegítő szolgálat vezetőjét, a fogyatékos személyek részére ellátást nyújtó szociális intézmény vezetőjét és a fogyatékosok érdekképviselőjét ellátó helyi szervezet vezetőjét célszerű kérdezni.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást a támogató szolgálat. A támogató szolgálat többek között a különböző közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésében (mind szállítás, mind kommunikáció szintjén) ad támogatást, emellett az igénybevevő környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az önérdek érvényesítést.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

□ Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékoská minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékoská támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról 2006. évi CXVII. törvény egyes szociális tárgyú törvények módosításáról 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól.

Az Önkormányzat nem tartja nyilván, hogy a pénzübeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérünk orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoská. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a MÁK a folyósító, ezért az adat tőlük szerezhető be.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)- (2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevitelre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv. Javasoljuk, hogy az ehhez elengedhetetlen attitűdváltás eléréséhez a szolgáltatók vegyék igénybe az országban több helyen elérhető tréninglehetőségeket (GYEMSZI ETI és FSZK Nonprofit Kft. egyebek mellett), valamint igényeljék azokat a hozzáférést biztosító megoldásokat, melyekről a korábbiakban már szóltunk.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint – a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A közösségi beilleszkedést segíthetik a fogyatékos emberek érdekvédelmi szervezetei is, így bevonásuk javasolt.

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára –

sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni.

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §).

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossgal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseleti lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Részben megoldott.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közösségi épületek földszintes jellegükből adódóan részben akadálymentesítettnek tekinthető.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítettségéről alig lehetséges az adatgyűjtés, mivel a többsége vállalkozás formában működik.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A községben nincs akadálymentesítettség a közlekedésben, azonban a közterületek a járdák a parkok intézmények fogyatékossgal élők által is könnyen megközelíthetők.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A szociális alapszolgáltatások segítséget jelentenek a fogyatékos személyeknek abban, hogy saját otthonukban, lakókörnyezetükben önálló életvitelt tudjanak fenntartani. Különös jelentősége van a helyi tájékoztatásnak, a mindenki számára azonos esélyű hozzáférés biztosításának Szakellátás akkor válik szükségessé, ha a fogyatékos személy önálló életvitelét saját otthonában az alapszolgáltatások már nem tudják biztosítani.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Fogyatékokkal kapcsolatos pozitív diszkrimináció nincs.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs megfelelő akadálymentesség	Közüntézmények akadálymentesítése – pályázati lehetőségek felkutatásával
Fogyatékkal élők, nincsenek foglalkoztatva a településen	Megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítése
Fogyatékkal élők passzív közösségi élete	A fogyatékkal élőknek is szerepet kell vállalni a közösségi életben

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A település méretéből adódóan a civil szervezetek felelősségvállalása szorosan nyomon követhető, az önkormányzat munkáját a HEP elkészítésében minden helyi intézmény segítette. A munkájukat felelősségteljesen végzik és segítik a HEP elkészítését az óvoda munkatársai, az általános iskola nevelőtestülete, a Böcsi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat partneri kapcsolatot épített ki a településen jelenlévő Római Katolikus egyházzal. Fontos szerepet tölt be a helyi közösségszervezésekben, adományosztásokban és az élet minden egyéb területén.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Köröm Község Önkormányzata közös hivatalt működtet Berzékkel és Sajóhidvéggel, illetve társulási formában oldja meg a családsegítést, a gyermekjóléti szolgálatot, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A HEP által érintett mindegyik célcsoportba tartozó, problémával küzdő személy szinte minden esetben először a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal kerül kapcsolatba, aki az illetékeségi hatóság felé jelzi, illetve kezdeményezi a segítségnyújtást vagy a szükséges hatósági intézkedést.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen for-profit szervezet nem tevékenykedik.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezetét Köröm Község Önkormányzat Képviselő-testülete, a Közös Önkormányzati Hivatal dolgozói, az állami és önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, a település lakossága előzetes véleményezés, esetleges módosító javaslatok megtétele céljából tanulmányozhatja. Helyi Esélyegyenlőségi Program a Közös Önkormányzati Hivatalban bárki számára elérhető. Köröm Községi Önkormányzat Képviselő-testülete nyilvános képviselő-testületi ülésen tárgyalja és fogadja el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Végrehajtással kapcsolatos észrevételeivel bárki fordulhat az önkormányzathoz, a képviselő-testülethez, az esélyegyenlőségi referenshez, a családsegítő szolgálat munkatársaihoz személyesen és telefonon egyaránt.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - Munkanélküliség, munka iránti motiválatlanság, alacsony iskolai végzettség - Ügyintézési nehézségek 	<ul style="list-style-type: none"> - Közfoglalkoztatás további szervezése, képzési programok felkutatása - Ügyintézéshez segítségnyújtás (tanácsadás, segítségnyújtás a nyomtatványok kitöltéséhez)
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - Gyermekszegénység - Gyermekeket ért családon belüli erőszak - Függőséget okozó szerek fogyasztása (drog, alkohol) - A gyerekek számára nincs biztosítva a tanuláshoz megfelelő hely 	<ul style="list-style-type: none"> - Gyermekszegénység és az abból adódó hátrányok csökkentése - Családon belüli erőszak felderítése - Prevenció, bűnmegelőzés, szabadidős programok, esetmegbeszélés - A hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekek napközibe járatása
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> - Elmagányosodás, - Kiszolgáltatottság, bűnözés - Szabadidős tevékenység hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> - Elmagányosodás megelőzése, idősek klubjának megszervezése - Áldozattá válás megelőzése, rendszeres tájékoztatás, figyelemfelhívás a veszélyekre - Szabadidős tevékenység megszervezése, Idősek érdeklődési körének megfelelő rendezvények szervezése
Nők	<ul style="list-style-type: none"> - Munkanélküliség, nem megfelelő képzettség - Lakás és lakókörnyezet elhanyagolása 	<ul style="list-style-type: none"> - További közfoglalkoztatás szervezése a nők részére - Felvilágosítás, pályázati lehetőségek felkutatása
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> - Nincs megfelelő akadálymentesség - Fogyatékkal élők, nincsenek foglalkoztatva a településen - Fogyatékkal élők passzív közösségi élete 	<ul style="list-style-type: none"> - Közintézmények akadálymentesítése –pályázati lehetőségek felkutatásával - Megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítése - A fogyatékkal élőknek is szerepet kell vállalni a közösségi életben

A beavatkozások megvalósítói:

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - Közfoglalkoztatás további szervezése, képzési programok felkutatása - Ügyintézéshez segítségnyújtás 	<p>Felelős: Polgármester Partnerek: Munkaügyi Hivatal, Önkormányzat dolgozói.</p> <p>Felelős: Polgármester Partnerek: Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, Önkormányzat dolgozói</p>
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - Gyermekszegénység - Gyermekeket ért családon belüli erőszak - Függséget okozó szerek fogyasztása (drog, alkohol) - A gyerekek számára nincs biztosítva a tanuláshoz megfelelő hely 	<p>Felelős: Polgármester Partnerek: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, önkormányzat dolgozói</p> <p>Felelős: Szociális ügyintéző Partnerek: Óvoda, Általános Iskola, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat</p> <p>Felelős: Polgármester Partnerek: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, védőnő, háziorvosi szolgálat, rendőrség</p> <p>Felelős: Iskolaigazgató Partnerek: Általános Iskola, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat</p>
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> - Elmagányosodás megelőzése - Áldozattá válás megelőzése 	<p>Felelős: Polgármester Partnerek: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, önkormányzat dolgozói</p> <p>Felelős: Polgármester Partnerek: Rendőrség, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, lakosság</p>
Nők	<ul style="list-style-type: none"> - Közfoglalkoztatás további szervezése, képzési programok felkutatása, - Lakás és lakókörnyezet tisztántartásának elérése 	<p>Felelős: Polgármester Partnerek: Munkaügyi Hivatal, önkormányzat dolgozói</p> <p>Felelős: Polgármester Partnerek: Munkaügyi Hivatal, önkormányzat dolgozói, Családsegítő és Gyermek-jóléti Szolgálat, védőnő</p>
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> - Közintézmények akadálymentesítése - Megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítése - A fogyatékkal élőknek is szerepet kell vállalni a közösségi életben 	<p>Felelős: Polgármester Partnerek: önkormányzat dolgozói</p> <p>Felelős: Polgármester Partnerek: Munkaügyi Hivatal, önkormányzat dolgozói, Családsegítő és Gyermek-jóléti Szolgálat, védőnő</p> <p>Felelős: Polgármester Partnerek: Munkaügyi Hivatal, önkormányzat dolgozói, Családsegítő és Gyermek-jóléti Szolgálat, védőnő</p>

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol mindenki diszkriminációtól mentes életet tud élni és hozzájutnak munkalehetőségekhez. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élőknek javítsunk az életminőségén, élethelyzetén.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek jogainak érvényesülését, mint a civilizált életkörülményekhez, az egészséges élethez való jogot.

Folyamatosan oda kell figyelni az idősök egészségi állapotára, biztonságára, felkarolni az egyedülálló embereket, és segíteni a mindennapi életükben.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmód érvényesítését.

Különös figyelmet kell fordítani a fogyatékkal élőkre, fontosnak tartjuk a fogyatékkal élők életminőségének és munkaerő-piaci esélyeinek javítását.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Célcsoport: Romák és/vagy mélyszegénységben élők:

Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatás további szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	munkanélküliség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A romák és mélyszegénységben élő munkanélküliek minél nagyobb számban történő közfoglalkoztatásba történő bevonása Az önkormányzat és a munkaügyi központ együttműködése Közmunkába állás segítése Nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedés segítése Középtávú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Közfoglalkoztatás, közmunkaprogram szervezése pályázatok benyújtásával Álláskereső munka folytatása
Résztvevők és felelős	Felelős: polgármester
Partnerek	Munkaügyi Hivatal, önkormányzat dolgozói
Határidő(k) pontokba szedve	2015. december 31. majd ezután folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Közfoglalkoztatásban résztvevő tartós munkanélküliek száma, nyílt munkaerőpiacon elhelyezkedettek száma. Önkormányzati döntés alapján, illetve pályázattól függően fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati forrás hiánya, költségvetési forrás hiánya, felajánlott közmunkát nem fogadják el. További pályázatok felkutatása.
Szükséges erőforrások	pénzügyi, humán

Célcsoport: Romák és/vagy mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	Ügyintézéshez segítségnyújtás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Ügyintézési nehézségek
Célok- Általános megfogalmazás és rövid,- közép és hosszú távú időegységekre bontásban	Tájékoztatással és nyomtatványok kitöltésének segítségével az ügyintézés megkönnyítése, az önálló ügyintézés megtanítása. Középtávú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	Tanácsadás, segítségnyújtás a nyomtatványok kitöltéséhez.
Résztevők és felelősök	Felelős: Polgármester
Partnerek	Önkormányzat dolgozói, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2015. december 31. azt követően folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása(rövid, közép és hosszútávon) valamint fenntarthatósága	Az ügyintézési idő lerövidülése, önálló ügyintézés. Folyamatos információnyújtással fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Együttműködés hiánya Elutasítják a segítséget, Folyamatos információáramlás biztosítása
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

Célcsoport: Gyermek

<i>Intézkedés címe:</i>	Gyermekszegénység, és az ebből adódó hátrányok csökkentése
<i>Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)</i>	Gyermekszegénység
<i>Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban</i>	Pályázatok benyújtásával, az eddigi önkormányzati támogatási formák fenntartásával a gyermekszegénység enyhítése, a meglévő hátrányok csökkentése. Középtávú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
<i>Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve</i>	Pályázat benyújtása nyári gyermekétkeztetésre. Az önkormányzat anyagi helyzetétől függően a már eddig biztosított ellátások (ingyenes étkeztetés, ingyenes tankönyvellátás) további fenntartása, fenntartásukra pályázatok felkutatása.
<i>Résztevők és felelős</i>	Felelős: polgármester
<i>Partnerek</i>	önkormányzat dolgozói, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
<i>Határidő(k) pontokba szedve</i>	2015. december 31. azt követően folyamatos
<i>Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága</i>	étkezésben résztvevők száma, gyermekek tanszerellátottsága
<i>Kockázatok és csökkentésük eszközei</i>	Nincs pályázati kiírás, önkormányzati költségvetés nem tud fedezetet biztosítani. További pályázatok felkutatása
<i>Szükséges erőforrások</i>	pénzügyi, humán

Célcsoport: Gyermek

<i>Intézkedés címe:</i>	Családon belüli erőszak felderítése
<i>Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)</i>	Gyermekeket családon belüli erőszak éri
<i>Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban</i>	Ne érje erőszak a gyermekeket családon belül. Középtávú: 2014. június 30. Hosszú távú: 2014. december 31.
<i>Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve</i>	Felmérés készítése a családon belüli erőszakról. A kapott eredmények alapján egy olyan stratégia kidolgozása, mellyel megállítható a családon belüli erőszak.
<i>Résztevők és felelős</i>	Felelős: szociális ügyintéző
<i>Partnerek</i>	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat , védőnői hálózat, gyermekorvos
<i>Határidő(k) pontokba szedve</i>	2014. december 31. azt követően folyamatos
<i>Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága</i>	Kevesebb bántalmazott gyermek.
<i>Kockázatok és csökkentésük eszközei</i>	Gyermekek felmérésben való részvétele.
<i>Szükséges erőforrások</i>	humán

Célcsoport: Gyermek

<i>Intézkedés címe:</i>	Függőséget okozó szerek elleni prevenció
<i>Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)</i>	A gyerekek függőséget okozó szereket használnak
<i>Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, kö-ép- és hosszú távú időegységekre bontásban</i>	Függőséget okozó szerek fogyasztásának megelőzése, illetve a már megjelenők megszüntetése Középtávú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
<i>Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve</i>	Felvilágosítás, szorosabb együttműködés a rendőrséggel, védőnői szolgálattal, mentálhigiénés szakemberrel Prevenció támogatására pályázatok felkutatása
<i>Résztevők és felelős</i>	Felelős: polgármester
<i>Partnerek</i>	Óvoda, Általános Iskola, Családsegítő Szolgálat, védőnő, háziorvosi szolgálat, rendőrség
<i>Határidő(k) pontokba szedve</i>	2015. december 31. azt követően folyamatos
<i>Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága</i>	Gyermekkorban megjelenő függőséget okozó szerek fogyasztásának megszűnése, megelőzése, az ebből eredő hatósági intézkedések számának csökkenése. Prevencióval, folyamatos felvilágosítással csökkenthető az esélye a függőség kialakulásának
<i>Kockázatok és csökkentésük eszközei</i>	A szülő, gyermek nem együttműködő, odafigyelés hiánya,
<i>Szükséges erőforrások</i>	pénzügyi, humán

Célcsoport: Gyermek

<i>Intézkedés címe:</i>	A hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekek napközibe járatása
<i>Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)</i>	A gyerekek számára nincs biztosítva a tanuláshoz megfelelő hely
<i>Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban</i>	A gyerekek iskolai felkészültsége megfelelő szintű legyen. Középtávú: 2014. június 30. Hosszú távú: 2014. december 31.
<i>Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve</i>	Napközi bevezetése a gyerekek részére.
<i>Résztevők és felelős</i>	Felelős: iskolaigazgató
<i>Partnerek</i>	Általános Iskola, Családsegítő Szolgálat,
<i>Határidő(k) pontokba szedve</i>	2014. december 31. azt követően folyamatos
<i>Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága</i>	Jobb tanulmányi eredmények.
<i>Kockázatok és csökkentésük eszközei</i>	A szülők nem engedik meg a gyerekeknek, hogy délután a napköziben maradjanak.
<i>Szükséges erőforrások</i>	pénzügyi, humán

Célcsoport: Idősek

<i>Intézkedés címe:</i>	Elmagányosodás megelőzése
<i>Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)</i>	Elmagányosodás
<i>Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban</i>	Az idősek elmagányosodásának, elszigetelődésének megelőzése, enyhítése Középtávú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
<i>Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve</i>	Idősek Klubjának megszervezése pályázati támogatások felkutatásával
<i>Résztevők és felelős</i>	Felelős: polgármester
<i>Partnerek</i>	Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, önkormányzat dolgozói
<i>Határidő(k) pontokba szedve</i>	2015. december 31. majd ezután folyamatosan
<i>Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon) valamint fenntarthatósága és csökkentésük eszközei</i>	Intézmény látogatottsága. Pályázattól függően fenntartható.
<i>Kockázatok és csökkentésük eszközei</i>	Pályázati forrás hiánya, költségvetési forrás hiánya, nincs elég érdeklődő. Idősek motiválása a klub látogatására További pályázatok felkutatása.
<i>Szükséges erőforrások</i>	pénzügyi, humán

Célcsoport: Idősek

<i>Intézkedés címe:</i>	Áldozattá válás megelőzése
<i>Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)</i>	kiszolgáltatottság, bűnözés
<i>Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban</i>	Az időseket ért bűncselekmények megelőzése, azok számának csökkentése. Középtávú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
<i>Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve</i>	Idősek rendszeres tájékoztatása, figyelemfelhívás a veszélyforrásokra támogatások felkutatásával. szomszédok bevonása az odafigyelésre.
<i>Résztevők és felelős</i>	Felelős: polgármester
<i>Partnerek</i>	Rendőrség, Családsegítő Szolgálat, lakosság.
<i>Határidő(k) pontokba szedve</i>	2015. december 31. majd ezután folyamatosan
<i>Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon) valamint fenntarthatósága és csökkentésük eszközei</i>	Bűncselekmények számának csökkenése. Pályázattól függően fenntartható.
<i>Kockázatok és csökkentésük eszközei</i>	Odafigyelés hiánya, lakosság érdektelensége. Folyamatos tájékoztatás, figyelemfelhívás. Kiadványok megjelentetéséhez további pályázatok felkutatása
<i>Szükséges erőforrások</i>	pénzügyi, humán

Célcsoport: Nők

Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatás további szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliség, képzetlenség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A nők minél nagyobb számban történő közfoglalkoztatásba történő bevonása Az önkormányzat és a munkaügyi központ együttműködése Közmunkába állás segítése Nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedés segítése Képzési programok felkutatása. Középtávú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Közfoglalkoztatás, közmunkaprogram szervezése pályázatok benyújtásával Álláskereső munka folytatása
Résztvevők és felelős	Felelős: polgármester
Partnerek	Munkaügyi Hivatal, önkormányzat dolgozói
Határidő(k) pontokba szedve	2015. december 31. majd ezután folyamatosan szedve
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Közfoglalkoztatásban résztvevő nők száma, nyílt munkaerőpiacon elhelyezkedettek száma. Önkormányzati döntés alapján, illetve pályázattól függően fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük esz-közei	Pályázati forrás hiánya, költségvetési forrás hiánya, felajánlott közmunkát nem fogadják el. További pályázatok felkutatása.
Szükséges erőforrások	pénzügyi, humán

Célcsoport: Nők

Intézkedés címe:	Lakás és lakókörnyezet tisztántartásának hiánya
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	lakás és lakókörnyezet tisztántartásának hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Lakásukat és lakókörnyezetüket tartásuk tisztán. Középtávú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felvilágosítás, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőkre vonatkozó helyi rendelet erre vonatkozó szabályai betartásának fokozott ellenőrzése.
Résztvevők és felelős	Felelős: polgármester
Partnerek	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, önkormányzat dolgozói
Határidő(k) pontokba szedve	2015. december 31. majd ezután folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csökken az elhanyagolt ingatlanok száma. Megfelelő ellenőrzéssel fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük esz-közei	Együttműködés hiánya, elutasítás. Folyamatos tájékoztatás, ellenőrzés.
Szükséges erőforrások	humán

Célcsoport: Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Közintézmények akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A közintézmények nem teljesen akadálymentesek
Célok- általános megfogalmazás és rövid-közép és hosszú távú időegységekre bontásban	A közintézmények akadálymentes elérése a fogyatékossggal élők számára. Középtávú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)pontokba szedve	A még nem akadálymentesített közintézmények teljes akadálymentesítése pályázatok felkutatásával
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek:	Önkormányzati dolgozók
Határidő(k) pontokba szedve	2015.december 31. azt követően folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid,közép és hosszútávon)valamint fenntarthatósága	Akadálymentesített közintézmények száma pályázati támogatással fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati és költségvetési forrás hiánya, további pályázatok felkutatása
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai

Célcsoport: Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fogyatékkal élők, nincsenek foglalkoztatva a településen
Célok- általános megfogalmazás és rövid-közép és hosszú távú időegységekre bontásban	Megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítése. Középtávú: 2015. december 31. Hosszú távú: 2017. december 31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékoztató rendezvények szervezése a helyi munkáltatóknak.
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek:	Önkormányzati dolgozók
Határidő(k) pontokba szedve	2015. december 31. azt követően folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon) valamint fenntarthatósága	Kevesebb munkanélküli a megváltozott munkaképességűek között.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkáltatók tevékenységi profiljától és hozzáállásától függ.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai

Célcsoport: Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Közösségi élet fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fogyatékkal élők passzív közösségi élete
Célok- általános megfogalmazás és rövid-közép és hosszú távú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élők aktív közösségi életének elősegítése. Középtávú: 2014. december 31. Hosszú távú: 2016. december 31.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Célzott programok szervezése a fogyatékkal élők részére.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek:	Családsegítő és szociális ügyintézők, háziorvosi szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2016. december 31. azt követően folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon) valamint fenntarthatósága	A megváltozott munkaképességűek aktív részvétele a közösségi életben, kevesebb elmagányosodott, depressziós ember a településen.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A célcsoport hozzáállása.
Szükséges erőforrások	humán, pénzügyi

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatás további szervezése	Munkanélküliség csökkentése érdekében további közfoglalkoztatás szervezése pályázatok benyújtásával.	A romák és mély szegénységben élő munkanélküliek minél nagyobb számban történő bevonása a közfoglalkoztatásba.		Az önkormányzat és a munkaügyi központ együttműködése, közmunkába állás segítése, Nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedés segítése	Polgármester	2017.12.31.	Közfoglalkoztatásban résztvevő tartós munkanélküliek száma, nyílt munkaerőpiacon elhelyezkedettek száma.	pénzügyi, humán	önkormányzati döntés alapján illetve pályázattól függően fenntartható
2	Ügyintézéshez segítségnyújtás	Ügyintézési nehézségek	Tájékoztatással és a nyomtatványok kitöltésének segítségével az ügyintézés megkönnyítése, az önálló ügyintézés megtanítása		Tanácsadás, segítségnyújtás a nyomtatványok kitöltéséhez.	Polgármester, Jegyző	2015.12.31.	Az ügyintézési idő lerövidítése, önálló ügyintézés.	Humán erőforrás	Folyamatos információnyújtással fenntartható.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Gyermekszegénység	Gyermekszegénység és az ebből adódó hátrányok csökkentése	Pályázatok benyújtásával az eddigi önkormányzati támogatási formák fenntartásával a gyermekszegénység enyhítése, a meglévő hátrányok csökkentése.		Az önkormányzat anyagi helyzetétől függően a már eddig biztosított ellátások (ingyenes étkeztetés, ingyenes tankönyvellátás) további fenntartása, fenntartásukra pályázatok felkutatása.	Polgármester, Jegyző	2016.12.31.	Étkezésben résztvevők száma, gyermekek tanszerellátottsága	Pénzügyi, humán	Források felkutatásával, pályázati támogatással biztosítható
2	Függőséget okozó szerek fogyasztása elleni prevenció	Függőséget okozó szerek fogyasztása (drog, alkohol)	Függőséget okozó szerek fogyasztásának megelőzése, illetve a már megjelenők megszüntetése		Felvilágosítás, szorosabb együttműködés a rendőrséggel, védőnői szolgálattal, szakemberrel	Polgármester, Jegyző	2018.12.31.	Gyermekkorban megjelenő függőséget okozó szerek fogyasztásának megszüntése, megelőzése, az ebből adódó hatósági intézkedések számának csökkentése	Pénzügyi, humán	Prevencióval, folyamatos felvilágosítással csökkenthető az esélye a függőség kialakulásának.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	Családon belüli erőszak felderítése	Gyermekeket ért családon belüli erőszak felderítése	Ne érje erőszak a gyermekeket családon belül.	HEP	Felmérés készítése a családon belüli erőszakról. A kapott eredmények alapján egy olyan stratégia kidolgozása, mellyel megállítható a családon belüli erőszak.	Szociális ügyintéző	2014.12.31.	Kevesebb bántalmazott gyermek.	humán	Gyermekek felmérésben való részvétele.
4	A hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekek napközibe járatása	A gyerekek számára nincs biztosítva a tanuláshoz megfelelő hely.	A gyerekek iskolai felkészültsége megfelelő szintű legyen.	HEP	Napközi bevezetése a gyerekek részére.	Iskolaigazgató	2014.12.31.	Jobb tanulmányi eredmények.	humán, pénzügyi	A szülők nem engedik meg a gyerekeknek, hogy délután a napköziben maradjanak.
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatás további szervezése	Munkanélküliség	A nők minél nagyobb számban történő közfoglalkoztatásba történő bevonása. Az önkormányzat és a munkaügyi központ együttműködése, közmunkába állás segítése, nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedés segítése.		Közfoglalkoztatás, közmunkaprogram szervezése pályázatok benyújtásával, álláskereső munka folytatása	Polgármester	2017.12.31.	Közfoglalkoztatásban részt vevő nők száma, nyílt munkaerőpiacon elhelyezkedettek száma.	Pénzügyi, humán	Önkormányzati döntés alapján, illetve pályázattól függően fenntartható.
2	Lakás és lakókörnyezet tisztántartásának elérése	Lakás és lakókörnyezet tisztán tartásának hiánya	Lakásukat és lakókörnyezetüket tartásuk tisztán		Felvilágosítás, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőkre vonatkozó helyi rendelet erre vonatkozó szabályai betartásának fokozott ellenőrzése	Polgármester, Jegyző	2015.12.31.	Csökken az elhanyagolt ingatlanok száma	Humán	Megfelelő ellenőrzéssel fenntartható
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Elmagányosodás megelőzése	Elmagányosodás	Az idősek elmagányosodásának, elszigetelődésének megelőzése, enyhítése		Idősek klubjának megszervezése pályázati támogatások felkutatásával	Polgármester, Jegyző	2015.12.31.	Intézmény látogatottsága	Pénzügyi, humán	Pályázattól függően fenntartható
2	Áldozattá válás megelőzése	Kiszolgáltatottság, bűnözés	Az időseket ért bűncselekmények megelőzése, azok számának csökkentése		Idősek rendszeres tájékoztatása, figyelemfelhívás a veszélyforrásokra, támogatások felkutatásával, szomszédok bevonása az odafigyelésre	Polgármester, Jegyző	2015.12.31.	Bűncselekmények számának csökkenése.	Pénzügyi, humán	Pályázattól függően fenntartható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Közintézmények akadálymentesítése	A közintézmények nem teljesen akadálymentesek	A közintézmények akadálymentesítésének elérése a fogyatékossgal élők számára.		A még nem akadálymentesített közintézmények teljes akadálymentesítése pályázatok felkutatásával	Polgármester, Jegyző	2014.12.31.	Akadálymentesített közintézmények száma	Pénzügyi, humán, technikai	Pályázati támogatással fenntartható
2	Megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítése	Fogyatékkal élők, nincsenek foglalkoztatva a településen	Megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának elősegítése.	HEP	Tájékoztató rendezvények szervezése a helyi munkáltatóknak.	Polgármester	2017.12.31.	Kevesebb munkanélküli a megváltozott munkaképességűek között.	Humán, pénzügyi, technikai	A munkáltatók tevékenységi profiljától és hozzáállásától függ.
3	Közösségi élet fejlesztése	Fogyatékkal élők passzív közösségi élete	A fogyatékkal élők aktív közösségi életének elősegítése.	HEP	Célzott programok szervezése a fogyatékkal élők részére.	Polgármester	2016.12.31.	A megváltozott munkaképességűek aktív részvétele a közösségi életben, kevesebb elmagányosodott, depressziós ember a településen	humán, pénzügyi	A célcsoport hozzáállásától függ.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

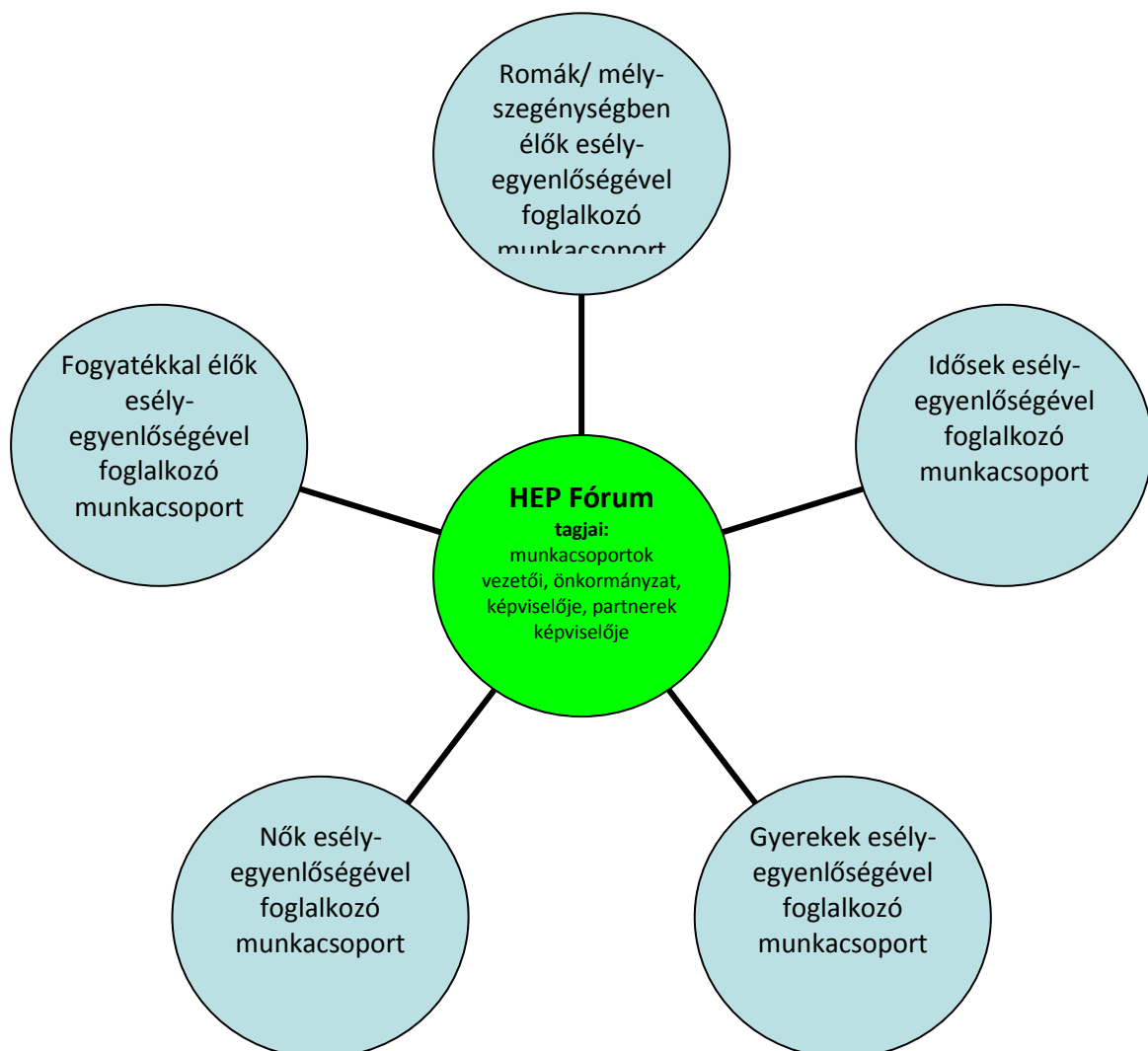
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

Biztosítani kell, hogy a település minden lakója, az önkormányzat intézményei és azok munkatársai, valamint az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Gondol Lászlóné felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a

települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

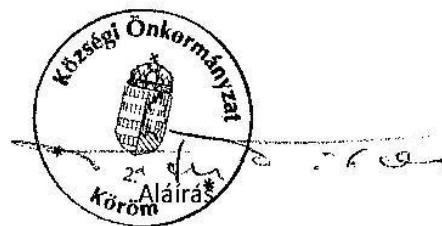
4. Elfogadás módja és dátuma

I. Köröm község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Köröm község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 7/2013 (XI. 27.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum *Köröm, 2013. 12. 11.*

Köröm Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Gondol Lászlóné	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Gondol Lászlóné</i>
Tóth Tibor	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Tóth Tibor</i>
Hlavács Bettina	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Hlavács Bettina</i>
Üveges Katalin	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Üveges Katalin</i>
Vadászi Sándor	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Vadászi Sándor</i>
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.